

Szerkesztőség:

Arad, Acsev.-palota.

Kiadóhivatal:

Aradi Nyomda Vállalat.

Bulev. Regele Ferdinand 4/32.

(József főherceg-ut)

Sürgőny cím: Közlöny, Arad.

Telefonszám:

Szerkesztőség és kiadóhivatal

151.

Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF.

ELŐFIZETÉS

HELYBEN ÉS VIDÉKEN:

Egész évre ... .. 840 Lej.
Fél évre ... .. 420 Lej.
Negyed évre ... .. 210 Lej.
Havonta ... .. 70 Lej.

Elérhető díjszabás szerinti.

Egyes szám ára 4 lej,
vasárnap 5 lej.

Bucurestiben 50 banival több.

A siker kalandorai.

Emberi testből fakadt vérrózsák jelölik az utat, amelyen a kalandás száguldó vonata robog. Amíg a tudomány áll őrt a sorompónál, addig nem fenyeget veszély, addig a vonat állomásról-állomásra nyugodtan megy előre abban a lefékezett ütemben, amelyet a tudósok ráparancsolnak. Mert ők tudják, hogy mit kíván az előrelátás, az óvatosság, hol van a lehetőség határa. Hiszen egy új találmány megszerkesztésében ők virrasztottak át verejtékes éjszakákat. Ők küzdöttek a Természettel, hogy valamelyik rejtegetett titkát elrabolják. Őket üldözi a vágy, hogy az emberiséget megajándékozzák egy-egy újabb találmánnyal, amely boldogulását előmozdítja, életét szebbé, könnyebbé tegye. Az emberiség, ha megismeri az új alkotást, bámul, kételkedik, lelkesedik, eleinte talán fél tőle, bizalmatlan iránta, de mielőtt megszokta, kisajátítja magának és — visszaél vele. Már nem elégszik meg azzal, hogy van repülőgép, hogy hatalmába kerítette a levegőtengert, — most már versenyre akar kelni a madarakkal, le akarja győzni a felhők futását. Esztelen és vakmerő próbálkozásaiért az életével fizet. Alig néhány éve, hogy az automobílnemcsak a kiváltságosaké, hanem a közönségé. De már a lángelmék alkotásával itt is a túlzások veszélyes mesgyére téved az elbizakodott emberiség. Nem elégszik meg azzal, hogy van egy közlekedési eszköze, amely bármikor rendelkezésére áll s nem akadályozhatja meg célja elérésében az időjárás veszélye.

A hótör, semmiféle korlátot ismeri nem akaró vakmerő túlzás visszaél helyzetével, félrelök minden óvatosságot, tal akar szárnyalni mindenkit, le akar gyűrni száguldó vihart — és ismét életével fizet. Ezek a visszaélések a tudomány eredményeivel, ezek okozzák a napról-napra előforduló szerencsétlenségeket. Az áldozatok annál szármameltöbbek, mert az ő haláluk senki hasznára nem szolgál. Még csak okulásul sem, mert mindig akadnak újabb kísérletezők, akik azt hiszik, hogy nekik sikerül, ami a másokra végzetes volt. Vakmerő könnyelműsödésük inkább árt, semmint használ a tudós munkájának, mert megingatja a hitet az új találmányok tökéletességében. Am a tudóst magát nem érintik a siker kalandorainak esztelen próbálkozásai, ő dolgozik tovább, mert tudja, hogy az eredménynek előfeltételei nem a véletlenek, hanem a tudomány megdöntöhetetlen és örök törvényei.

Comsa püspök üzen Aradnak. — Együttesen tárgyal a kisantant a Vatikánal. — Határincidens a román-orosz határon. — Aradi nagykereskedő kellemetlen kalandja. — Radics Istvánt szabadon engedték. — Kisértéjárás Aradon. — Elárverezték Lederek butorait. — Elfogták a debreceni trafikoszó gyilkosait. — Megszökött a pénzügyminiszterium sikkasztója. — Olasz repülők tragédiája. — Lederer már nem szimulál. — Románia és Magyarország viszállya a kiadandó műemlékek körül.

Hátrálnak a franciák Marokkóban.

A rifkabilok oros támadásai következtében a francia csapatok újabb hadállásokat üritettek ki.

(Saját tudósítónktól.) Angol és orosz kezek fogództak össze Afrika halállakomájának véres asztal-terítője alatt és a bezúzott mellü kabilok, feltrancsított franciák hörgésében megcsendül a mindenekelőtt való profit sápadt istene: az arany. Nem új ez a szimfonia. A Janus-fő sem az, amelyik Ghandi, Kemáon s Fenger keresztül Abd-el-Krimig Londomból variálta, játszotta ezt a himnuszt, de a kedélyes londoni dobhártyáknak még a fülebotja sem mozdult, ami kor ólmozott vagonokban robbogott az angol fegyver és mérgezőgáz az orosz aranyaktól és wilsoni elvektől feltízelt araboknak, a szövetséges és barát franciák és spanyolok ellen, akik csak egyik-egyik maszkját látják előtinni a Janus-főnek: vagy azt, amelyik keneteljesen sápirozik a borzalmak hullahagyán, vagy azt, amelyiken jóslainkelt pirba gyul a demagógia hazabeszélő igazsága. Észak és nyugat ölelkezett egy másba tükön a dél dögléselyis és sakálos homokján s a lángoló Marokkóban teátrális pózban vágódott el Európa két szélső polit-sának egymástól messzi rugaszkodott, de a businessben újra egymásba ért hitvallása. Jön újra az „aki kapja, marja“-játék, új orosz és angol Rocamboll-bombáid nőnek egy új imperializmus szur-

ronyerdejének nyomán. Az elvesztett India fájdalma és a csúfosan megbukott judási sztáv-ideológia most profánul délre vetette magát — barátira, elenségre — hogy a végén a két cinkos is hábakapjon a koncon s a győző felett kiviruljon az egyenkint önmagának nemélt abszolút hegemonia aranyfőrája. Angol és orosz kezek szoritják a hurkot Poincaré és Abd-el-Krim népének nyaka köré, akik ma még egymást táncoltatják, de holnapra már megindulhatnak az angol tankok és az orosz dögvész s a két egymásra meredt sáncároló felett a politika nagy körforgásában most már egy harmadik hatalom vezénylése mellett hársani fel ujjongva az átváriált, de örökön való szimfoniája a profit sápadt istenének: az aranynak. Most ez így szokott lenni, ez így van, mióta diplomácia és politika húzott határvonalat ember és ember, üzlet és üzlet között...

A marokkói harcér legfrissebb eseményeiről az alábbi tudósításunk számol be:

(Páris, július 18.) A marokkói helyzet mind súlyosabbá válik. A franciák elvesztették fegyverraktárukat, 2500 franciát foglyul ejtettek a rifkabilok és 200 ágyút zsákmányoltak a franciáktól. Július 30-ig bezárólag a franciáknak

700 halott veszteségük volt, 3000 súlyosan sebesültjük és hétszázan eltűntek. Míg az azonban a súlyos küzdelmek csak júliusban kezdődtek meg, a veszteségeket azóta legalább ennek az ötszörösére becsülik. *Pétain tábornagy, ma Toulouseból repülőgépen Rabatba érkezett s kijelentette, hogy egész hadtestet szándékozik Taza felé küldeni és a hadtest főképen gyalogságból fog állani. A francia sajtó mindjobban követeli, hogy mellőzzenek minden kiméletet Marokkóban. Követelik, hogy az összes repülőgépeket küldjék fel az afrikai hadszíntérre. A francia közvélemény előtt azonban igen népszerűtlen a hadjárat, amit a kormány propagandával igyekszik ellensúlyozni. Most már a közbiztonsági állapotok is erősen rosszabbodtak. Tanger és Tetuan között a rifkabilok egy postautobuszt megtámadtak és két utasát megölték. A rifkabilok ma ismét erős támadásokat intéztek Fez ellen, azonban a fezi francia helyőrségnek egyelőre sikerült a támadások visszaverése. A folyton erősödő nyomás következtében azonban a franciák Taza környékén újabb állásokat üritettek ki. A rifkabilok a fez—aishaf utat hat kilométer hosszúságban megszállták és így ezen az uton is lehetetlenné vált a közlekedés a franciák számára. A bennszülöttek beszélnek, hogy a rifkabilok a francia szolgálatban álló szingalézeket, akiket elfognak, legyilkolják, mert a nagy élelmiszerhiány miatt a foglyokat csak nehezen tudják élelmezni. A fehéreket nem ölik meg, mert ezekért váltságdíjakat remélnek. — Londoni jelentés szerint a Times tangeri tudósítója megszerezte azokat a feltételeket, amelyekkel Abd el Krim hajlandó lenne békét kötni. A felkelővezér elsősorban vezszaköveteli a spanyolok birtokában levő területek legnagyobb részét úgy, hogy Spanyolország csak Mellillát és Ceutát tarthatná meg magának. A területek visszaadása mellett nagy összegű hadikártérítést is követel Abd el Krim. Spanyol hivatalos körök szerint ezek a feltételek nem alkalmasak a béke megkötésére és csak azt bizonyítják, hogy a rifkabilok vezérének nincsen komoly, szándéka békét kötni.*

Ünnepeljük

az aradi színpad rokkantjait.

Akik a régi Arad nyugdíjas színészei voltak.

Az Aradon élő huszonegy nyugdíjas színész felszegélyezésére július 26-án tartandó színelőadás élvezetesnek ígérkező programját olvasva, felelevenednek emlékezetemben azok a régmúlt idők, amikor a színpadnak ezek a rokkantjai még előkelő helyet foglaltak el a színművészetben, még ünnepeltük őket. Sok idő telt el azóta. Ide s tova egy félszázad. Akkor még Németh János, Filipovicsné, Lászy Etel, Follinsné-Csigaházy Etel, Polgár Sándor és a többiek még ifjak voltak, a neveik nagyvonzót jelentettek. Még most is örömmel gondolok vissza az 1878-79. évi fényes szímszezonra, amikor az 1877. évi kaotikus, erkölcsileg és anyagilag hitelt vesztett, s már elbukottnak tekintett aradi színügy megmentésére megalkult az „aradi színügygyamoltó egyesület.” Az egyesület élére a közbizalom négy derék polgárt választott meg Institoris Kálmán városi főjegyző, Lukácsy Miklós bankigazgató, Pálffy József királyi főmérnök és Kriszta József zenetanár személyében.

Az igazgatóság azonnal hozzáfogott munkájához, s fáradhatatlan utánjárással és lelkiismeretességgel nemcsak a magyar színügyet rehabilitálták, s a közönség rokonszervét és bizalmát hódították vissza, hanem kitűnő szintársulatot szerveztek. Minden szerepkörre a legjobb erőket hozták, mert tudatában voltak annak, hogy rendkívül kell nyújtani az elfásult közönségnek, hogy ismét beszoktassák a színházba és a legkényesebb izlést is kielégíthessék. Az újból szervezett szintársulat tagjai voltak a többek között: Mihályfiy, Krecsányi Sarolta, — a vidék legkörülrájongottabb és legkiválóbb primadonnája, — Mátray, a Ditrói-pár, Kassay Vidor, a Dálnoky-pár, a gyönyörű hangú Schwarz Emma, Hunyady Margit, Breznay, Valentin, Mercezel, Fektár, Filipovics, Loczarené, Dallos, Krieger Kornélia, Abonyi, Szombati és még mások.

Arad város közönsége méltányolta is a lelkiismeretes fáradozást és átértézte a magyar színügy fontosságát, készségesen hozott is érte áldozatot. A színházról kezdett beszélni mindenki. Pedig ezek a színügy élére állított férfiak nem születtek színigazgatóknak, mégis milyen fényesen feleltek meg küldetésüknek. Hallhattuk sokszor, hogy a gyermekekről beszélve kijelentették, hogy az egyik zenészek, a másik énekesnek, azután szobrásznak, mérnöknek született, de azt még senki sem mondhatták, hogy színigazgatóknak született. A sors kényszerít valamennyit erre a számandó pályára, mert már az első lépéseknél özőnével rohanja meg a gond. A kitűnően megszervezett új társulatnak voltak tagjai a most is itt élő nyugdíjas színészek és színésznők közül is. A színpad Aradon élő rokkantjai, akiket valamikor, amikor még az ifjuság és szépség gazdagsága vett körül, közönség és sajtó elismeréssel illettek, akiket igazgatók és pályatársaik rajongó szeretete és becsülése kísért, ma a színpadtól a

világtól visszavonultak, csak emlékeiknek élnek, szíveik tele sok szomorúsággal, ma jelentéktelenül kis nyugdíjból tengődnek. Megérdemlik Arad közönségének megbecsülését, megérdemlik egy harcban eltöltött pályá után, hogy még egyszer elmenjünk értük és

ott legyünk mindnyájan július huszonhatodikán. Hiszem és bízom benne, hogy ezen az estén zsaló-lásig megtelt nézőtér fog gyönyörködni az Aradon élő nyugdíjas színészek felszegélyezésére rendezendő színházi előadásban.
(Csiky Károly.)

Augusztus elsején új kenyérárak lesznek.

(Bucuresti, július 18.) A jelenlegi kenyérárak augusztus elsejéig maradnak érvényben. Augusztus elseje után a minisztertnács által megállapított kereteken belül fogják az új kenyérárakat megssabni.

Kisértetjárás Aradon.

Rémképeket lát egy aradi ueca minden lakója.

(Saját tudósítónktól.) Könyves Kálmán magyar király idejében égették el az utolsó boszorkányt. A lidércek, manók, dzsinek, sátnok és egyéb égi, földi s pokolbéli lények azóta hushól és vérből nem járnak a földön. A néphit, a babona azonban fennmaradt az emberek közül kivészett rémfajzatok dacára is és ez a babona lát vajkos boszorkányokat tisztességben megöszült öregasszonyokban, a kik éjféltájban — a babona szerint — seprőnyélen lovagolnak és szemmel vernek meg pólyásbabákat, vért fejtenek ki a tehén tőgyéből, ez a néphit lát lidérceket fülesbaglyokban és éjszakán görbe háttal a háztetőkön vernyákoló, szerelemre éhes fekete kandurokban, bent szorult ördögöt kehülő cselédekben, amit ráolvasással és kénes füstölővel kell kiűzni.

Lám, most meg éjszakánként szellemek, kísértetek meg a jó ég tudja miféle emberijesztő rémek járnak az aradi Selinberg (Görbe)uccában, kint a város végén. Akit csak megkérdezzünk: senki sem látott vagy egyet is ezekből a csudákból. Csak hallottak róla — és ez éppen elég a babonahitű külvárosi népnek, hogy keresztet vetve gondoljon rájuk, éjjel felriadjon álmából, mert a szél rázza a viskókat, amiben azt érzi, hogy a manók mozgatják a ház butorait és ha eső kopog a háztetőn, hát okvetlenül szellemek táncolnak körbe fogózkodva a febreremű szárító padlásán.

Es elindulánk feléledző utra a Selinberg (Görbe)uccába hogy meggyőződést szerezzünk ezekről a természetfeletti csodadolgokról. Bizony nem láttunk ott semmit, egyetlen ördögöt sem. Legfeljebb ha emberi értelemmel nem rendelkező, ijedt képi, babonaszerező embereket. Beszéltünk is velük. Megkérdeztük tőlük, ki látott vagy tapasztalt valakit? Senki sem. Csak hallottak róla, mint a szegény legény Dárius kincséről. És a hallomások alapján most egymást rémitgetik.

Lengyel Annus néni például csak annyit tud bizonyosat, hogy a szomszédja riskatehene a múlt hónapban véres tejet adott. És hitet tesz rá, hogy ez nem Istentől jött, bárha a kiszállt állatorvos betegnek állapította meg a tehenet. A többitől már csak hallott. Hogy Múndrea Páveléknál éjszaka mozognak a tányérok a falon, Kiss Ferenc háza padlásán pedig az el-

szellemek szétáncoltak egy tarka cihára való ludpelyhet. Az asszonyok körülállnak bámész, bambanézésükkel. És mindegyik, ráigene a fejével erre a sok „asszonygyák”-ra:

— Igen. Ugy van. Szent igaz. Mi is — hallottuk.

— De jó asszonyok! — mondjuk — nem arra vagyunk kíváncsiak ki mit hallott, ki mit mond, hanem arra, mit látott.

Es rámutatunk az egyik különösen bizonygató, obégató, fekete kendős, ványadt menyecske-re:

— Hát maga lelkem, látta a kísérteteket — a Kisséki padlásán táncolni?

A szegény asszony arcát fakófehérré futja a borzongás. Sovány eres kezét védőleg tartja pislákoló savószepe elé, mintha most is előtte volna a szörnyű vízió. Zörgő csontu, halálfeji, üres szem gödrü sárból előjötteket, akik a csikos tarka cihá pehelytengerében vad kánkánt járnak, hogy megzavarják a munkában elfáradt élők éjjeli nyugodalmát... A minden izében citerázó asszony nak sirásra görbül az ajka, ahogyan mondja:

— Dehogy láttam, dehogy is láttam. Holtra ijedtem volna, ha láttam volna. De mindenki — mongya... En? Már hogy láttam volna, mákor nem láttam!

Egy hang a tömegeből közbeszó:

— Az urak csak „megakarik” nyugtatni a népet...

Ez a közbeszólás azután ott a tűzre. Most már szentül meg van mindenki győződve, hogy való igaz, miszerint a Görbeuccába nem egyenes szándékkal éjszaka kánkánt emberrémitő szörnyek tekernek: manók, boszorkányok, rontó férgek, szellemek, luciferek és kísértetek, akik gyermekeket, teheneket, embereket rontanak meg, de még a kendermagos tyúkakat is, amik azután sárgája nélkül tojják a tojásokat. A babona, a tévhit arról leti a könnyen félrevezethető népen s még azt sem lehet kinyomozni ellenséges magatartásuk következtében, hogy tulajdonképpen ki kezdte el ezeket az ijesztő nyári meséket, amik már egészen belevettek magukat a romlatlanok lelkébe.

Pető Gergely.

Arczbőrkiütések

A Kadom-kenőcs a bőr minden irritációját egy guggaték enyhíti és gyógyítja és rendszeres alkalmazást azoknak, akik ék órá borbájában szenvednek. Sok szenvedést kikerülnek, ha idejében használják a Kadom-kenőcsöt égema, bőrkütiések, viszketőség, genyadó sebek, himió, orbáncz, var, furunkulózis ellen. Gyógyszertárakban és drogeriákban kapható. Export: a Standard drogeriában Bucuresti.

Kifogták a Maros áldozatát.

Aki életével fizette meg a vízben uszó gerendát.

(Saját tudósítónktól.) Megírta tegnap a Közlöny, hogy Herczeg Pál aradi vasuti munkás a megáradt Marosból fadarabokat akart kihalászni, egy nagyobb gerenda azonban belesodorta a vízbe s a szerencsétlen ember rettenetes viaskodás után a segítségére sietők szemeláttára pillanatok alatt elmerült. Ma este a Marosparton sétáló járkelők iszonyodva vették észre, hogy a piszkos hullámok egy sötét tömeget sodornak a part felé és a víz percekig tartó himbálás után egy felpuffadt hullát vet ki a partra. A rögtön kiszállt rendőri bizottság tegnapi hiradásunk nyomán Herczeg Pál személyében agnoszkálta a hullát, amelyben a család is felismerte a szerencsétlenül járt vasutast. Az orvosi vélemény, eltekintve kisebb horzsolásoktól, melyek viaskadás közben a halálhozó gerenda nekiütődéseitől keletkeztek, a halál okául a fulladást állapította meg s a melegre való tekintettel az oszlásnak indult hulla eltemetésére az engedélyt nyomban megadták.

Szeszkimérés

a vasárnapi munkaszünet alatt. Rendezték a vendéglők és éttermek nyitvatartását Aradon.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi munkafelügyelőség ma délelőtt értekezletet tartottak Popescu munkafelügyelő, Liceanu rendőrszektör és N. Demetriadi a rendőrség nyomozó osztályának főnöke. Az értekezleten tárgyalás alá került a záróra-rendeletnek a vendéglők, bodegák és korcsmák zárására, illetve nyitására vonatkozó pontjai. A rendelet — mint ismeretes — kimondja, hogy a korcsmák vasárnaponként egész nap zárva tartandók, a bodegák déli tizenkét órától záróráig tarthatók nyitva és a kávéházak, vendéglők nyitva tarthatók egész napon át. A mai értekezleten meghatározták azokat a vendéglőket és nyári kerthelyiségeket, amelyekre nem kötelező az egész napi vasárnapi munkaszünet. Nyári kerthelyiségeknek a következő nyilvános étkező helyiségeket minősítették: Kurták-féle Park-kioszk, a marosparti kioszk, Fekete bárány, Fleiszig-vendéglő, Vadember, Hegedűs-féle nyári helyiség. Lovasberényi vendéglő, Schwarcz-féle étkező, Erzsébet-vendéglő, Palkovits és Komóczy nyári helyiségek. Vendéglők a következők: Fehér Kereszt, Vadász-kürt, Kánya, Aranykerék, Vörös ökör, Perényi, Berlin, Horváth-vendéglő, Simon, Weisz Jakab, Podgoria, Hofmann József és Falk Mór vendéglői. Az itt felsoroltak egész nap nyitva tarthatnak vasárnaponként, azonban szesz italokat csak a déli órákban mérhetnek. Azok a vendéglősök, akiknek cégtábláim „sörccarnok” szó szerepel és igazolványaik is vendéglő és csarnok részére vannak kiállítva, azok egész nap mérhetnek sört. A következő bodegák déli tizenkét órakor nyitva tarthatnak vasárnaponként: Pax, Portier, Weiszberger, Korányi és Löwy Ignác.

Fedák Sári válik.

A világhírű magyar író és a kiváló primadonna kölcsönösen házasságtöréssel vádolják egymást.

(Budapest, július 18.) A magyar főváros benne van a nyárban és a kánikula alatt a botránykrónika egy olyan eseménnyel fog gyarapodni, amelynek szereplői világhírűk révén élenként foglalkoztatni fogják a világsajtót is. Egy válóper fogja rövidesen Molnár Ferenc és Fedák Sári házasságának minden titkát a nagy nyilvánosság előtt kitérgetni. A legnagyobb magyar színművésznő és a világhírre vergődött isteni Zsazsának a magántígyeiről lesz majd szó a válóper folyamán. Molnár Ferenc — mint ismeretes — fakópnél hagyta Fedák Sárít, aki bár a színpad illúzióiban is megtartotta rugékonyságát, de Molnár Ferenc szemébe mégis csak jobban beleizzott egy lendülő fiatal színésznő atavisztikusan finom karcsúsága. És Darvas Lillivel szemben elbukott a szerelem színpadán Fedák Sári. Fedák Sári azonban egykönnyen nem akart eltávozni Molnár Ferenc életéből.

Ahol csak tehetette, emlékeztette a nagy író arra, hogy él, hogy van és nem feledi el azt, hogy elhagyta. Mert ilyesmit egy nő sohasem tud megbocsátani. Így, ahol csak rehetette, borsot tört férje orra alá, amerikai turnéján, a világlapokban továbbra is mint Molnár Ferencné szerepelt. Molnár hiába tiltakozott, nem tehetett semmit. Válmint akart, de Fedák hallani sem akart a válásról. Harmincezer dollárt ígért Fedák Sárinak. Mindhiába, mert nem fogadta el.

A válást néhány héttel ezelőtt akuttá tette, hogy Darvas Lili is otthagya a vénülő író és egy külföldi szanatóriumba bujt el a lángoló szerelem elől. Onnan üzent meg, hogy csak mint Molnár Ferencné hajlandó Budapestre visszatérni. Az író bánatában erre Münchenbe vonult vissza, hogy megírja új darabját. De mást is írt. Levelet ügyvédjének: dr. Polónyi Dezsőnek, amelyben felhívja, hogy haladéktalanul indítson válóperet felesége, Fedák Sári ellen. A válóper lefolytatásához 30 házasságtörési esetet tud bizonyítékokkal együtt prezentálni felesége terhére. Ezzel szemben Fedák Sári dr. Fábrián Béla ügyvédhez intézett levele szerint legalább — háromszázat Molnár rovására.

— Ez lesz a legjobb szerepem életemben, — írja Fedák — egyetlen tárgyalást sem fogok elmu-

lasztani, hogy minél többet szerepeljek. A pesti színházak pangását ezzel a válóperrel egyszerre meg lehetne szüntetni. Csak ki kellene bérelni az Unio színhá-

zait és a színpadokon kellene tárgyalni a válóperet. Felemelt helyárák mellett is állandóan zsufolt ház hallgatná. Éjjel-nappal. Igazi sláger volna, biztos kasszadarab.

Egységesen tárgyal a kisanant a Vatikánnal.

(Bucuresti, július 18.) A Lupta kommentálva a román kormánynek a Vatikánnal folytatott konklávé-tárgyalásait, megállapítja, hogy a helyzet azonos Jugoszláviáéval, amely eddig nem tudott megállapodásra jutni a Vatikánnal. A lap úgy tudja, hogy a kisanant egységes álláspontra fog helyezkedni a Vatikánnal szemben. A tárgyalások megszakításának okát abban látja, hogy a román delegátusok bizonyos prelimináris feltételeket állapítottak meg a tárgyalások folyamán, de azokat később teljesen megváltoztatták, ami a tárgyalások megszakításához vezetett.

Comsa püspök szakadatlanul dolgozik...

Egy hét óta nem mozdult ki a püspöki rezidenciából. — A jövő héten teszi meg beköszöntő hivatalos látogatásait.

(Saját tudósítónktól.) Az ódon aradi püspöki rezidencia egészen megfiatalodott. A kapualjat dieris világos színre festették, szinte tul-teng benne a sok aranyos ciráda és ornamentika, a püspöki lakosztály folyosói is halvány kékbe öltöztek, két kényelmes nádfonatu karosszék fogadja hivogatólag a látogatót. A püspöki előszoba kedves, hangulatos, felrészített régi butorok, pár újonnan furniszeztet regebbi keleti akadémikus tájrézlet és az asztalon régi folyóiratok, bennük a szignó: Papp I. Jánostól való. Még há- idegen vetődnek is a püspöki rezidenciába, azonnal megállapíthatná, hogy új gazdát kapott a ház. fiatal, energikus, ambiciózus egyháziót.

Az új egyházió egy kis szobácskában dolgozik. Itt minden olyan egyszerű és mesterkéltég nélkül való. Pár régi metszet a falakon, kissé régi módi íróasztal telve aktákkal, könyvekkel. És ebbe a szerény, szinte a polgári izlésig lefokozott hangulatba úgy beleillik a püspök. Ő is olyan szívélyes, szolgálatkész, udvarias, figyelmesen meghallgatja a beszélőt, ránéz kifejező fekete szemével, minden gesztusa természetes, nem ismeri a pózt.

— Azt kérdezi tőlem, hogy mik az első friss impresszióim? Nem tudok erre felelni. Vasárnap foglaltam csak el a püspöki székét és azóta nem mozdultam még ki az épületből. Folyton dolgozom, aktákat nézek át, referátokat magamnak az ügyekről. Még azt sem tudom, milyen a város. A jövő héten teszem meg a hivatalos látogatásokat, akkor beszéltek majd emberekkel és akkor nézek beie- ernek a városnak az arcába.

Ellanatra behunyt szemem és az az érzésem, mintha valamilyen régi nemesnagyu orgona hangját hallanám, olyan gyönyörűen csengő baritonja van a harminchat éves fiatal püspöknek.

— Az egyházmegye ügyeit rendben találtam, áldozatkész, komoly és jóakarásu munkatársak fogadták és megnyugvással álla-

píthatom meg: ilyen körülmények között még fokozottabb energiával tudok eleget tenni hivatásomnak.

— Méltóságos úram, engedjen meg egy szerény kérdést. A püspökválasztás után olyan hangok hallatszottak, hogy Méltóságod megkülönböztetésben fogja részesíteni azokat a híveket és egyházi funkcionáriusokat, akik Önre szavaztak és éreztetni fogja meheztelését azokkal szemben, akik a kisebbségben maradt jelöket támogatták.

— Magam is hallottam ilyes- mikről — válaszolja lassan, meggyőződéssel — de nem tulajdoníthatok ilyen híreszteléseknek komoly alapot. Nagyon távol áll az ilyen mentalitás tőlem, a püspöki palást méltóságától és a krisztusi tanóktól. Aki nem támogott engem, az csak alkotmányos jogát gyakorolta és meggyőződése szerint cselkedett. Ezért üldözés igazán nem érheti. Mindenki meggyőződhet róla, hogy jövő munkásságomban még a látszatát is kerülni akarom, mintha az emberek tetszésére vágyakoznék. Mert ha csak az emberek tetszését keresném, nem lennék Krisztus igazi szolgája, amint ezt Pál apostol mondja egyik levelében.

Amikor ezeket mondja, fel- emelkedik, imponálóan magas alakja szinte betölti az egész kis szobát, arca piros lesz és szemei lángolnak. Ez a főpap nem kényelmes színekurának tekinti a püspöki méltóságot, hanem terhes hivatalnak, ahol dolgozni és apostoloskodni kell.

— Még mondanom kell Önnek valamit. Olyan jól esett nekem, az idegennek, hogy különösen az önök lapja támogatót. Mint fiatalabb pap, magam is újságíró voltam évekig, tudom mi a betű hatalma és hiszek is ebben a hatalomban. Azt hiszem, a humanizmus szolgálatában még lesz alkalmunk többször találkozni és együttműködni.

Megvallom: jólesett ez az üze- net, amit egy román egyházió

küldött magyar lap útján Arad város polgárságához. Dr. Comsa Gergellyel, a harminchat éves püspökkel egy darab Nyugat és európai gondolkodás vonult be az aradi püspöki rezidenciába...

Károly Sándor.

Megváltozott az utlevélekérelmek rendje.

Katonai igazolvány szükséges negyvenhat éves korig. (Saját tudósítónktól.) Az aradi államrendőrség utlevélosztályához ma rendelet érkezett a belügyminiszteriumtól, amely egyrészt fáradságosabbá teszi egyes embereknek az utlevélszerzést, másrészt könnyítést is jelent, mert a katonakötelesek gyorsabban kaphatják kézhez a kérvényezett utleveleiket. A rendelet kimondja, hogy ezentul minden 46 évet be nem töltött férfi, aki a katonai nyilvántartásokban szerepel, köteles az utlevélkérvényhez katonai helyzetének igazolását is mellékelni. Az eddigi rendelet szerint ugyanis 34 évig kellett a katonai helyzetet igazolni. A szükséges katonai igazolványt a városban működő Cercul de regrutare-tól lehet beszerezni. A Cercul de regrutare ezentul nem továbbítja Nagyszebenbe az ilyen irányú kérvényeket, hanem a katonai igazolványt azonnal a kérvényező rendelkezésére bocsátja.

Világjáró diákok Aradon.

Három bucaresti ifjú körülgyalogolja Európát. (Saját tudósítónktól.) Tegnap három érdekes fiatalember tünt fel az aradi uccákon. Három pirosarcu, egészséges fiatalember, tizenhétévesek, lábukon hosszú sportharisnya, rövid nadrág, turista kabát, hátukon hátizsák. A három fiatalember Bucurestiből jött gyalog és a tervük, hogy gyalog bejárják Európát. Huszonnégy nap előtt indultak a fővárosból, volt olyan nap, hogy ötven kilométert is gyalogoltak. A három fiatalember P. Condescu, J. Constantinescu és N. Vehiu, a bucaresti katonai iskola növendékei és két évre tervezik a nagy európai utat. Ha szóp idő van, reggel négy órától kezdve gyalognak délig, azután két óra pihenő és tovább gyalognak estig. A vállalkozó szellemű globetrotterek fényképeket hordanak magukkal és ezeknek eladásából tartják fenn magukat. Aradon csak mindössze egy éjszaka tartózkodtak, másnap már tovább mentek. A legközelebbi utirány Budapest, onnan Bécs, Berlin, majd Páris. Utjukról jelentéseket küldenek Bucarestbe és remélik, hogy két év alatt sikerül megfordulniok Európán minden államában.

Ehgyomorra fél pohár SCHMIDT HAUER - féle

IGMANDI

keserűviz

jó étvágyat, kellemes közérzést és munkakedvet biztosít. Az IGMANDI nem tévesztendő össze másstajta keserűvizzel.

Izgalmas árverés

Lederer Gusztávéknál.

Dobrakerül a gyilkos csendőrfőhadnagy minden ingósága.

(Budapest, július 18.) Árverés kezdődött ma a Tölgyfa-ucca 4. alatt: a rablógyilkos Lederer Gusztáv csendőrfőhadnagy lakásának berendezését adták el, persze a közönség óriási érdeklődése mellett. Nem a megszokott árverési közönség gyűlt össze a Tölgyfa-ucca 4. számú házban levő lakáson, az ugynevezett árverési irénákból talán senki sem volt ott. Sok asszony és leány gyűlt össze, a hirtelen keletkezett zúpor sem tudta elkergetni őket a kapu elől, türelmetlenül várták az árverés megkezdését. Az eső erősen esett, amikor szürke nagy autóján megérkezett egy ismertnevű pesti színész is barátja társaságában. A kaput alig nyitják ki, már rohan fel a közönség, zsufolásig megtelik a lakás és mindenki fogdos, mindenki tapogat és közben durva viccek hangzanak el. A Ledereré piros selyempaplanát mindenki megfogdosza. Senki sem egy parányi szentimentalizmus vagy egy csöpp sajnálkozás. Az árverésen jelen volt Lederer Gusztáv, édesanyja, két fivére és egyik sógora is, akik vigyáztak, hogy a nagy tolongásban lába ne keljen valaminek.

Az egyik szekrény tetején még mindig ott áll a karácsonyi csillag a díszekkel telecagatva. A könyvszekrényt, amelyben szentimentális német költők versei, katonai szak-könyvek és sportkönyvek vannak egymás mellett, 5 millióért kiáltották ki. A művész barátja vette meg 4 millióért, mert a végrehajtó már lefelé kezdett licitálni. Később egy másik árverezőnek továbbadta fél millió haszonnal. — Egy szép, nagy Zsolnay-vázát, amely talán a lakás legszebb darabja, a művész vette meg 520.000 koronáért. Az ébresztő órát, amelyre valaki egy jó viccet mondott, egy fél millióért vette meg egy babarcu uriaszony. Egy teababáért 400 ezer koronát adtak. A két nagy karosszéket, amelyben együtt üldögéltek utóllára Kodalka és a szöke Ledereré, másfél millióért kiáltották ki, de csak 600 ezer koronáért kelt el. — A két szobában mintegy 200 ember szorongott és miatti az árverés folyt, három férfi is felállott az ebédasztalra. Eppen az asztalra került volna a sor, amikor nagy recsenéssel összeforrt a férfiak alatti az asztal. A kár okozói azonban eltűntek a tömegben.

Amikor az eső elállt, az udvaron folytatták az árverést. Ott került kalapács alá a Ledererék hálószobája. Fehér faragott fából való kettős ágy, két szekrény, két éjjeli szekrény és egy nagy ovális tükrű toaletasztal. Kikiáltási ára 15 millió, azonban hamarosan lejjebb szállt a végrehajtó az árral és végül is öt millióért cserélt gazdát a hálószoba. Az árverés este kilenc óráig tartott, de Ledererék holmijainak negyed részét sem tudták elárverezni és így sok dologra még csak ezután fog sor kerülni. Érdekes, hogy sokan már szinte követelték, hogy a szöket is bocsássák árverés alá, amelyen Kodalkát megölték és a bárdot is, amellyel feldarabolták. Az árverzők végül is kijelentették, hogy ezekre csak a legközelebbi napokban kerülhet sor. Mindenki igyekezett azonban egy pillanatra leülni a székre...

Lederer édesanyja nincsen megelégedve az árverés eredményével, mert szerinte sok minden áran alól

cserélt gazdát. Ha tudta volna ezt, akkor sok mindent megtartott volna magának...

Elfogták a debreceni trafikoszó gyilkosait.

Debrecenből táviratozzák: Révész Olga trafikoszó gyilkosát: Gellért Zsigmondot, ma büntetésével, Plutsner Józseffel együtt letartóztatták. Kihallgatásuk alkalmával mindketten több betörést és rablást vallottak be, a trafikoszó meggyilkolását azonban egyelőre tagadják.

Örködik a falu az Erkölc felett.

Aradi urileány különös élettragédiája.

(Saját tudósítónktól.) Ehhez a történethez nincsen köze a tíz év előtti polgári morálnak, viszont nem is tükörképe a háború utáni eltévelyedett erkölcsi felfogásnak. Ez a történet egy mindenkor emberi történet, szomorú és megható drámai cselekmény és a hősei Else Jerusalem és Dosztor jewszky véreingyurt figurái közé tartoznak. Elemük a bűnözés, hitük az arany, de ha csokolódnak, ők is lehunyják a szemüket, ők is megrándulnak a gyönyör extázisában, az árnyékos alkonyok fájdalmas csöndjében ők is felsírnak és ők is sóhajt menesztenek az elárult sírok felé. Ez a történet:

Egy háborús „kariér.”

Kató urileány volt, karcsú, szöke és fiatal hadnagyok a szívük felett vitték a halálba lila-szalgocskával átkötött hajhúcsait. Kató ekkor tizenhat éves volt, nagyon sok álmatlan éjszakát okoztak neki a szerelmes katonák, akiket sorra megsíratni kellett, mikor elmentek. De mégis azt az egyet síratta meg a legkeservesebben, amelyik itthon maradt, amelyik egy parkünnepély alkonyodó zsvijában végigsimított a csigákba bedrozzott haján, egy sátor-paraván mögött felsebzte az ajkát és akinek nem tudta azt mondani, hogy nem, önéki semmi köze a Hasszingeruccához, semmi köze a kilenc-es számúhoz, ő nem lehet el oda vasárnap délután négy, és öt között, mikor a mama szundit és a papa feketét iszik a domjón mellett. Azt sem tudta mondani azon a bizonyos vasárnapon, hogy ő nem iszik likórt, nem ad több csókot. A mamának persze nem lehetett szólni, mikorra baj lett a dolgából, csak a barátjának elismént, akinek egy orvos bátyja volt az aradi kórházban és aki ki tudta járni, hogy vakbél-operáció címén a kórházba bekerüljön. A kórházban vig élet volt, tetszett ez és így esett, hogy hiába hívta vissza sírva az anyja és az apja, Kató fehér köpenyt húzott magára és ott maradt — ápolónőnek a kórházban.

Aki a Bánbe lett szerelmes.

A kórházból később az uccára került a szép Kató, aki már ekkor idősebb volt négy évvel és tapasztaltabb egy pár csalódással. A kórházból a szigorú Rend tette ki a parfümös, kifestett ápolónőt, az uccáról meg a razzák ijesztették el s ekkor bekopogott egy éjjeli mulató kapuján és az örömházban örült tovább a vig életnek. Az örömháznak fiatalember volt a vezetője, a fiatalembernek meg nagyon gazdag, de nagyon öreg a felesége. És így történt, hogy a fiatalembernek egy este nagyon

fájta kezdtek azok a vérérték, a melyekkel Katókat fizették meg mulató emberek. És ez addig fájta, addig kínozta a szerelmessé lett tulajdonost, míg egyszer Katót kidobta az öreg feleségével a mulatóból, aztán megvárta a sarkon a lányt és egy közeli faluba vitte, ahol egy magányos szép házat vásárolt titokban a számára. Itt bezárta Katókat és szigorúan ráparancsolt, hogy rajta kívül csak a pénzeslevélhordót vagy azt az egy-két bérkocsist engedje be, a fők az ő ajándékait továbbbírják.

Az erkölcsös falu.

De Katóka nem sokáig bírta a négy falat, nem sokáig bírta a várakozásokat, matkozott, hát egy zapon feltörte a zárat, bejött a városba és lejjebb zúrt a lejtőn. A csalást csak később tudta meg a szerelmes tulajdonos, de olyan mélyről szerette a lányt, hogy megbocsátott neki. De a falu nem bocsátott meg. A községi bíró rácsapott az asztalra, s a lányt kitűtötte a faluból. Katóka most most hurcolkodni kell, az örömház tulajdonos egy másik faluba viszi szerelmét. Két nagy stráfkocsira rakják a sok selymet, skatulyákat és kölnivizes üvegeket, mennek, zuhannak tovább, két ényomorodott lélek, két kiközösített, elvágódott ember: az örömlány s a szerelmes örömház tulajdonos.

(D. P. A.)

SPORT.

O A NYÁRI SZÍNHÁZBAN lesz a ping-pong verseny. Az ATE rendezésége őrtesíti egy a benevezett versenyzőket, mint a közönséget hogy a bizonytalan időjárásra való tekintettel a bajnoki ping-pong versenyt a Nyári Színházban ma délután 3 órakor kezdik. Belépő díjak 30, 20 és 10 lel.

O Uruguay győzelme. Barcelonánál táviratozzák: Uruguay csapata ma 4:0 arányban legyőzte Barcelona válogatottját.

O Amerikai világbajnok Budapest. Londonból táviratozzák: Osborne, a neves amerikai atléta, a dekkaton világbajnoka résztvesz a MAC augusztus huszonharmadiki budapesti versenyén.

O Magyar atléták Anglia bajnokságában. Londonból táviratozzák: Az angol atlétikai bajnokság eldöntése most kezdődött meg és abban a magyar reprezentatív atléták is résztvesznek. Az első nap eredményei a következők: a hármassugrásban bajnok Somfay Elemér (Magyarország) 14 m. 28 cm. Angol rekord! 2. Osborne (Amerika) 14 m. 25 cm. Osborne a második számú bajnok.

és ez a körülmény is növeli Somfay sikerének értékét. Suiyodobásban bajnok Schvarze (Amerika) 14 m. 40 cm. 2. Pauli (francia) 14 m. 08 cm. 3. Egry (magyar) 12 m. 32 cm. Disz koszdobásban bajnok Berningham (angol) 42 m. 27 cm. 2. Egry (Magyarország) 40 m. 61 cm. 3. Somfay 39 m. 27 cm. A négy angol mérőföldes sikfutásban bajnok Plewit (angol) 19 p. 54.6 mp. Somfay a távolugrásban indul legközelebb igen jó esélyekkel.

O A ping-pong bajnokság várakozáson felüli nevezéseket eredményezett. A kedves és szép sport a mai nappal újabb híveket fog szerezni, mert ez alkalommal igazán elsőrendű játzmákban gyönyörködhetünk. Eddig az AAC, ATE, AMTE, Glória, Olympia, Hajós, Hellas, Hakoah, Koresolya E. aradi egyesületek mellett a Lippai SE, Nagyvárad SE, Csabai AC, Temesvári AC legjobbjai mellett több egyeten kívüli egyén is indul. Legszebb küzdelmek lesznek a női egyes és egyes párosban, valamint a férfi egyesben, amely számban 24 induló van. A nagy érdeklődéssel várt bajnoki versenyt az ATE rendezti a nyári színházban, a versenyszámok négy asztalon, a szinpadon lesznek lebonyolítva, úgy, hogy a közönség kényelmesen nézheti végig az ezuttal először nyilvánosan bemutatott ping-pong játékokat. A verseny pontosan délután 3 órakor kezdődik.

O Országos uszóverseny a Maros bajnokságáért. Rendezi a Glória a hó 19-én, vasárnap délután 4 órai kezdettel a vári hid és a Hellas-pavillon között. Tekintve, hogy Aradon 3 év óta nem volt uszóverseny s hogy az ország legjobb uszói elküldték nevezéseiket, az aradi sportközönségnek szép küzdelmekben lesz része.

O Vándordíj körmerkőzés a Glória pályán. A központ intézkedése folytán az Universitatea-UCASP mérkőzés elmarad, helyette az eredeti programhoz képest az „Olimpia” vándordíj körmerkőzés lesz megtartva, d. u. 3:30 órai kezdettel Olimpia-AMTE, 6 órakor AAC-Gloria-CFR. selejtező: Másnap, azaz 20-án hétfőn d. u. 4 és 6 órakor a döntőmérkőzések. Aradváros sportközönségének rég nem volt alkalma ily előreláthatóan szép és élvezetes mérkőzéseket látni. Jelenleg a Glória-CFR. védi a vándordíjat (ezüst babérrág) melynek megvédéséért komplett legénységét állítja ki. Ezzel szemben mindhárom társegyesület AMTE-AAC-Olimpia teljes felkészültséggel indul az értékes vándordíjért a küzdelembe. A vándordíjat alapító „Olimpia” sportegyesület ennek megünneplésére, a multhoz híven, Micalacan műkedvelővel egybekötött táncestélyt rendez vasárnap este 9 órai kezdettel.

O Osztrák footballcsapat Rigában. Rigából táviratozzák: Az osztrák Simmering footballcsapata ma 0:0 időntelen arányban mérkőzött Rigai csapatával.

Apad a Maros

Nagy nap mlva megkezdődik a strandolás.

(Saját tudósítónktól.) Az egész nyáron át tartó kellemetlen esőzés alaposan elvette az idén a strandolók kedvét, akik már a reményüket is elvesztették, hogy valamikorra is kiderül és a forró hónapokon pirulva örvendezhetik a nyár vígamait. A Maros ma reggelre azonban kellemes meglepetést hozott. A vizállás lejjebb szállt s ez az apadás estére már jóval a méteren alulra csökkent. A Maros felső folyásáról is hasonló apadást jelentenek s ha a derült idő csak két napig tart, a jövő hét elején olyannyira lepad a Maros, hogy a sok várakozás után végre megkezdődhetik az idej strandozás.

SZÍNHÁZAI ÉS ÉNEKESZET

* **Novák Irén ünneplése** Sibuban. Szendrey Mihály Nagyzében játszó színtársulata csütörtökön este diszeloadás keretében ünneplte Novák Irénnek, az aradiak egykori dédelgetett kedvencének harmincéves színésznői jubileumát. Zsufolásig megtelt a színház és a közönség lelkesen tüntetett a jubiláló kitűnő művésznő mellett. Novák Irén a „Constantin abbé”-ban lépett fel, a melynek női szerepe egyik legjobb alakítása. A jubilans színésznőt pályatársai és barátai Erdély minden részéből elhalmozták gratulációikkal.

* **Magyar opera** Drezdában. Drezdából táviratozzák: A drezdai Operaház októberben mutatja be Poldini Ede és Vajda Ernő magyar szerzők „Farsangi lakodalom” című. Budapesten nagy sikert aratót vígoperáját.

* **A nyugdíjas aradi színészek színházi estje.** Az öreg színészek július 26-iki estje iránt a város minden körében a legnagyobbfokú érdeklődés nyilvánult meg és így valószínű, hogy a mostoha sorsba került nyugdíjasokon, ha csak egy időre is, segíteni fog a közönség jóakaratu támogatása. — A kőszínház pénztárában hétfőn délelőtt fél 11-től fél 1-ig minden nap árusítani fogják a jegyeket, ugyanez alkalommal a bizottság megbízásából jelen lesz Papp Andor szerkesztő, akinél a nemcsak célra való felülfizetések és természetbeni adományok eszközölhetők. Hétfőn este 6 órakor Laczay Endrénének Bul. R. Ferdinand (Halmi házban) levő lakásán a jótékony egyesület vezetónői gyűlést tartanak, hogy külön is segély-akciót vezessenek az öreg színészek érdekében. Természetbeni adományok az „Aradi Színpad” szerkesztőségébe (Str. Sárbeasca 6.) küldendők. Minden adományt nyilvánosan nyújtásnak. Felkérjük a közönséget, hogy a nyugdíjas színészeknek csak a gyűjtőívvel ellátott hölgyeknél vagy a fentebb kitüntetett helyre küldve adakozzon, mert adományok átvételére senki más nincsen felhatalmazva. Az „Árendás zsidó” című népszínmű előadásából is javább folytak már a próbák.

Csehszlovákia választ októberben

Prágából táviratozzák: A Narodni Osloboeni arról értesül, hogy az új képviselőválasztásokat októberben fogják megtartani.

Románia és Magyarország vizsgálja a kiadandó műemlékek körül.

Felfüggesztették a román-magyar egyezmény végrehajtását.

(Saját tudósítónktól.) A Lupta szerint a Budapesten talált és Romániát érdeklő archivumok ügyében nemrég tárgyalások folytak a román és magyar kormány kiküldöttjei között. A vegyes bizottság hosszas tárgyalás után megegyezett abban, hogy Románia megkapja ezeknek az eredetijét, míg a másolatok az illető magyar minisztérium tulajdonában maradnak. Az egyezmény végrehajtását azonban felfüggesztették, mivel a kisantant államai Belgrádban szerződést kötöttek, hogy ebben a kérdésben egyöntetűen fognak eljárni. Miután Csehszlovákiának nem sikerült megegyezésre jutni ebben a kérdésben Magyarországgal, a román kormány elhatározta, hogy Csehszlovákiával szolidaritást fog vállalni és így a megegyezés végrehajtása egyelőre elmarad. A Lupta valószínűnek tartja, hogy a kisantant legközelebbi konferenciája behatóan fog foglalkozni ezzel a kérdéssel.

Megszökött a bucaresti pénzügyminisztérium sikkasztója.

Szenzációs eltűnés a pénzügyminisztérium épületéből. Nyomaveszett a megszökött sikkasztónak.

(Bucuresti. július 18.) A pénzügyminisztériumban történt többmillió sikkasztás ügyében — a melyről naponta beszámoltunk — ma megdöbbentő fordulat történt: a sikkasztás főbűnöse, Damboviceanu ma délelőtt megszökött az őrizetere rendelt katona kezei közül. A szökésről, amely ma délelőtt történt, s az egész fővárosban óriási szenzációt és meglepetést keltett, bucaresti tudósítónk a következőket jelentti:

Damboviceanun egy fogházor és egy Angelbach nevű katona kíséretében ma délelőtt behozták a vacaresti fogházból a vizsgálóbíró rendelkezésére, aki a főügyésszel és a vádlottal a pénzügyminisztériumba akart menni, hogy ellenőrizze a sikkasztó vallomását. Az ügyészség palotája elé érve, a fogházor kocsit távozott. Damboviceanun a katona őrizetere bizta. Damboviceanu kihasználva a katona pillanatnyi figyelmetlenségét, megszökött és a palota pinációján keresztül nyomatlanul eltűnt. A megriadt katona nyomában alarmozta a tisztviselőket, a kijáratokat azonnal lezárták, de a legszorgosabb kutatás ellenére sem tudtak nyomára akadni a szökevénynek. Az ör előadása szerint, a szökés a palota egyik terméből történt, amelynek három kijárat van. Így ő a szökést észrevéve, az első pillanatokban nem tudott tájékozódni, hanem csak találmra indult a folyó úldözésére. Miután a folyosókon többen tartózkodtak, fegyverét sem használhatta. A rendőrség a legszélesebb körű intézkedéseket fogantatosította Damboviceanun kézrekerítésére. A nyomozást maga Nicolescu tábornok, bucaresti-i rendőrprefektus vette a kezébe, aki Racoviceanu főügyésszel egyetértéssel jár el. A

szökésről azonnal táviratilag értesítették az összes romániai városok rendőrségét, utasítva őket, hogy fokozottabb megfigyelés alá helyezték az állomásokat. A fővárosban általában azt hiszik, hogy Damboviceanu bűntársai segítettek elő a szökést. Valószínűbbnek látszik azonban, hogy a felügyeletével megbízott katona hanyagsága idézte elő a rendkívül intelligens és vállalkozó szellemű sikkasztó szökését.

Hallgat

az aradi rendőrpalota áldozata. Nem vall a tragikus sorsu rendőr.

(Saját tudósítónktól.) Két nappal ezelőtt jelentettük, hogy Vasi György, az aradi rendőrprefektura küldönce lezuhant az emeletről és súlyos sérüléseivel a kórházba szállították. A szerencsétlen ember oldalbordi betörték és olyan súlyos belső sérüléseket szenvedett, hogy az orvosok nem bíztak felépülésében. Vasi György ma reggel váratlanul visszanyerte eszméletét és állapotában jelentős javulás állott be. A kórházban megjelent rendőrtiszt ki akarta hallgani a beteg embert, aki minden kérdésre válaszolt, csupán arról nem akart felvilágosítást adni, hogy öngyilkossági szándékból ugrott-e le az emeletről, vagy véletlen szerencsétlenség áldozata. Vasi Györgyöt ma megoperálták és az orvosi vélemény szerint felépül ugyan, azonban aligha lesz belőle munkaképes ember.

Könyvújdonságok naponta érkeznek Sándor hírlaprodába Arad.

Megtámadott autó.

Aradi nagykereskedő kellemei ellen kalandja.

(Saját tudósítónktól.) Kellemetlen kalandban volt ma délután része Menczer Imre aradi textil-nagykereskedőnek. Menczer Imre két férfi és egy hölgy társaságában autón Kisjenőre akart utazni. Közvetlenül Nadab előtt egy az autó előtt haladó kocsi lovai megbokrosodtak az autótülköléstől és felfordították a kocsit. Menczer Imre az autót megállította, hogy megnézze, nem történt-e valami bajuk a kocsiban lévőeknek. A kocsiban három földműves ember ült, akik hamarosan talpra ugrottak és dühös szitkokkal támadtak az autó utasaira. A nagy lármára a közeli tanyákból és a faluból számosan gyülekeztek az autó köré és követelték Menczer Imrétől, hogy fájdalomdíj, illetve kártérítés fejében tízezer lejt fizessen. Amikor Menczer Imre ezt megtagadta, a feldühödtek emberek megtámadták az autó utasait és a soffort és mindnyájukat súlyosan bántalmazták. Az éktelen kiabálásra a csendőrök figyelmesek lettek és közeledtek a támadók elfutottak. Az autó utasai olyan sérüléseket szenvedtek, hogy kénytelenek voltak visszatérni Aradra. Itt ápolás alá vették őket és Menczer Imre az aradi csendőrség útján feljelentést tett a támadók ellen.

Tragikus foghuzás.

Vérmérgezés következtében meghalt egy budapesti hivatalnok.

Budapestről táviratozzák: A budapesti főkapitányságon a Magyar Fogorvosok Országos Egyesületének megbízásából megjelent Gyenes Ferenc dr. ügyvéd és bejelentette, hogy Székely László fogtechnikus a fogorvosi rendtartás ellenére vállalkozott arra, hogy egy Pressburger Emil nevű hivatalnok szájából husz fogat eltávolít. Mikor már vagy tíz fogat kihuzott, Pressburger panaszkodni kezdett, hogy rettenetes kínok kezdik gyötörni s mivel a fogtechnikus nem vette komolyan a fájdalmakat, egy magánorvoshoz ment el, ahol megállapították, hogy a páciens a foghuzások közben megfertőződött és vérmérgezést kapott. Azonnal beszállították a Ferenc József kórházba, ahol már nem sikerült segíteni rajta s a szerencsétlen hivatalnok az infúzió következtében meghalt. A fogtechnikus ellen gondatlanságból okozott emberölés címén eljárást indítottak, azonban a letartóztatására kiküldött detektíveknek Székely fogtechnikust nem sikerült feltalálniok.

HIREK

Ucca szépéből — szerelem pillanyója.

Kényszer munkára kelt csavargó. — Apró fotográfiák az aradi rendőrségről.

(Saját tudósítónktól.) A csavargás leküzdésére hozott rendelkezéseket Aradon a legerélyesebben, egyben a legnagyobb megértéssel hajtja végre Detesan János rendőrkapitány. Naponta kerülnek kezébe érdekes ember-típusok, akiket a nyomor, a könynyelműség, vagy az ital kergetett a bűn útjára. A napokban három elegánsan öltözött hölgyet vittek Detesan János komisszárius elé, akikről megállapították, hogy titkos prostitúciót üznek Aradon. A három hölgy közül kettő jobb aradi családnak sarja és Detesan komisszárius lelkiükre beszélt, hogy térjenek vissza a tisztesség útjára és miután a kányok ezt megígérték és sirva fogadkoztak, hogy többé sohasem kerülnek mint bűnösök a rendőrség kezébe, Detesan János szabadonbocsájtotta őket. Ma délelőtt az elbocsájtott nők közül az egyik, egy szép arcú, tizennyolc esztendő csinos fiatal lány, S. Mici nevű, megjelent a rendőrségen. Előadta, hogy egy aradi éjjeli mulatóhelyre akar belépni és erre vonatkozólag engedélyt kér a rendőrségtől. A lányt sem erőlyes, sem szép szavakkal nem lehetett visszatéríteni a tisztesség útjára és S. Mici ma már egy éjjeli mulatóhelyen árulja szerelmét.

Jászai Józsefet, a javíthatatlan munkakerülőt, aki eddig már huszonnégy ízben volt csavargásért büntetve, — mint megirtuk — tegnap fogta el a rendőrség és az első eset Aradon, hogy a törvényszék rövid úton ítélkezett felette. Ma délelőtt kísérték a törvényszékre és Ziti József járásbíró hatónapi kényszer munkára ítélte. Visszakísérték a rendőrségre, ahonnan hónap szállítják a regátnak valamelyik sőbányájába, ahol hat hónapon keresztül megtanulhatja, hogy csak annak van joga élni, aki dolgozik.

— Lapunk legközelebbi száma a hétfői cenzura-szünet miatt szerdán reggel jelenik meg.

— Palesztina volt kormányzója Romániában. Bucurestiből jelentik: Herbert Samuel, Palesztina volt kormányzója az eddigi hírekkel ellentétben csak hétfőn érkezik Constantaba. Fogadtatására a hatóságok nagy előkészületeket tettek. Herbert Samuel három napig marad Romániában és ezen idő alatt felkeresi Sinait is.

— A csehi kormányválság. Prágából táviratozzák: Swehla miniszterelnök mindent elkövet, hogy Strbny vasutügyi minisztert, a nemzeti szociálisták vezérét lemondásának visszavonására bírja. Emlékeztet, hogy a miniszter azért mondott le, mert nem engedélyezték a nemzeti szociálisták interpellációját, amelyben a Nátkánai a diplomáciai viszony végleges megszaktatását akarták követelni. Az ügyben a nemzeti szociálisták hétfőn döntettek véglegesen.

Szabadon engedték Radics Istvánt.

Belgrádból táviratozzák: Sándor király ma aláírta Radics István meghagyalmazási okmányát és Radics ma már el is hagyta a fogházat.

Eletveszélyes az arad—nagyvárad vasútvonal.

A hatalmas esőzések teljesen alámosták a pályatestet. A vonatok csak nagy késéssel közlekedhetnek.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi vasutigazgatósághoz újabban több jelentés érkezett, hogy az Arad—Nagyvárad közötti vonalon a vonatok óriási késéssel közlekednek. A vasutigazgatóság egy mérnök-közből álló bizottságot küldött ki a panaszok megvizsgálására, mert bizonyossá vált, hogy a nagy késések az utóbbi idők hatalmas esőzéseinek tudhatók be. A bizottság ma számolt be tapasztalatairól és ebből megdöbbentő módon tárta fel a vasútvonal állapotát. A pálya ugyanygyira meg van rongálva, hogy a vonatvezető-személyzet csak a legnagyobb elővigyázattal, a megengedett menetsebességnél jóval lassabban vezetheti a vonatot és így is minden pillanatban ki van a veszély, hogy a vonat kisiklik. A hetekig tartó eső sok

helyen teljesen elmosta a pályatestet, a talpfák a levegőben lógtak és ennek következtében egyet len napon öt helyen sintörés történt. Egész vonalszakaszokon pályacsuszamlásokat állapítottak meg és eddig is csak a véletlenül, hogy katasztrófa nem történt. Arad és Santana között három helyen történt sintörés. Ilyen körülmények között érthető, hogy a vonatok lassan közlekednek és állandó a többórás késés. A vasutigazgatóság azonnal jelentést tett a bucaresti vezérigazgatóságnak az arad—nagyvárad vonal rossz állapotáról és sürgős orvoslást kér, nehogy valamilyen szerencsétlenség következék be. Ez a forgalmas vasútvonal alapos javításra szorul és a javítási munkálatokat a legrövidebb idő alatt meg kell kezdeni.

— MAGYAR KÉPVISELŐ PÁRBAJA. Budapestről táviratozzák: Szilágyi Lajos nemzetgyűlési képviselő ma pisztolypárbajt vívott Eicskó Andor egyetemi tanársegéddel. A párbaj sebesülés nélkül végződött és utána sem békültek ki egymással az ellenfelek.

— Honvédtábornok temetése szerb katonai díszszel. Varasdról táviratozzák: Lóky Géza nyugalmazott magyar honvédtábornok, aki szolgálati éveinek nagy részét Horvátországban töltötte, ma 54 éves korában Varasdon elhunyt. Az elhunyt tábornok rendkívüli népszerűségét mutatja, hogy temetésére kivonult a jugoszláv hadsereg egy százada is, amely sorzítet adott sirjánál és a temetésen résztvett a jugoszláv katonazenekar is.

— Tűzoltó ünnepély Ujaradon. Az egyesült ujarad—zsigmondházi önkéntes tűzoltó egyesület június 19-én tartja toronyfelszentelési ünnepélyét, amelynek programja ez: délelőtt 9 órakor az új torony felszentelése, 10 órakor nagy támadási gyakorlat, délután 3 órakor hangverseny és népünnepély a tündérkertben a vasgongyári zenekar közreműködésével, este 9 órakor táncmulatság ugyanott.

— Öngyilkos házaspár. Budapestről táviratozzák: A Hollandiaszállóban Boldizsár Mihály 33 éves szegedi mészolómester és felesége ma öngyilkosságot követte el. Boldizsár előbb az asszonyt lőtte agyon, ezután önmaga ellen fordította a fegyvert. Az asszony meghalt, a férjet haldokolva szállították kórházba. Hátrahagyott leveleikben életuntásgal okolják meg öngyilkosságukat.

— Ujdonságok Kerpel könyvtárában Arad.

— Házasságok. Dr. Weil Károly aradi ügyvéd és toronyfalvi Tornya Piri (Csákova) házasságot kötöttek.

Veisz József és Rózsa Hermin házasságot kötöttek. (Minden külön értesítés helyett).

— Tűzriadalom Aradon. Ma a kora reggeli órákban vészes sipóval robogtak az aradi tűzoltó kocsi a Calea Aurel Vlaicu (Pécska) ut felé. Hamarosan elterjedt a városban a hír, hogy ég a Lengyel-féle olajmalom. A helyszíre Zaráy Jenő tűzoltóparancsnok vezetésével az önkéntes tűzoltók is kivonultak. A városi tűzoltóság Mihailovits Gyula parancsnok vezetésével teljes felszereléssel jelent meg a tüznél. Szerencsére azonban a veszedelem híre tüzoltó volt, mert az olajmalomnak csupán az olajfőhéritő műhelyében támadt tűz és a tűzoltóság gyors megjelenése és odaadó munkája megakadályozta a tűz továbbterjedését. Rövid munka után sikerült a tüzet eloltani. Megállapították, hogy egy hordóban felhalmozott juttá öngyulladás következtében lángra lobbant és a tűz bekapott a menyezetre. A kár jelentékeny.

— ÖSKORI LELET MAGYARORSZÁGON. Budapestről táviratozzák: A Székesfehérvár mellett levő repülőtéren két méteres mélységben öskori lakóházak nyomait találták meg.

— Nagy uradalmi könyvtár és ritka bélyegek kiárúsítása Kerpelnél, Aradon.

— Dollár és román lej átutalásait kamatozó folyószámlai betétszámlára elfogadja és azt — teljes vagyoni felelősség mellett — évi 36% kamattal gyümölcsözteti Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tőkelegerebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Folyószámla-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankalota. Alapítási éve: 1906.

— A szerb Péter és Pál napi egyházi ünnepségekről és az azt követő népmulatságról szóló tudósításunkból a véletlen folytán kimaradt a névsorból két tevékeny részt vett uricsalád neve. Pótlólag közöljük, hogy a Milánkovics- és Agoston-családok is jelen voltak a szép ünnepségeken.

— Százazreket fizetnek ki lakásbér címén az Arumintavásár idején Aradon megforduló idegének. Ezeknek a nagy összegeknek orszlánrésze azoknak jut, akik lakásokat ajánlanak fel az Arumintavásár lakásosztálya részére. A lakásokért az idegének körülbelül ugyanazt a bért tize-tik, amit a szállodáknak. Előfordult egy eset, hogy egy család, amelynek tagjai nyaralni mennek azon időre, három szobáját ajánlotta fel az Arumintavásárnak és a szobákért kapott díjakból bőven fedezik a nyaralási költségeket. Így az élelmes család ingyen nyaral, a vásárhoza pedig hat látogató részére nyer éjjeli szállást.

— A róm. kath. főgimnázium javító vizsgálatra bukkott és még eddig nem jelentkezett növendékeit felhívom, hogy e hó 22-ig okvetlen jelentkezzenek délelőtt a róm kath. főgimnáziumban. Igazgatóság.

— Verekedés az elvesztett per miatt. Az aradi államrendőrségen özv. Pantea Tódorné a mai napon feljelentést tett Neamtu Joan aradi napszámos ellen, aki őt az uccán megtámadta és véresre verte. Neamtunak Panteané ellen anyagi követelésekből kifolyólag nemrégiben pere támadt, azonban a bíróság ítélete Neamtut elmarasztalta s aki most ilyen módon állt bosszut Panteané ellen. A pernyertes öreg asszony az arcán és kezén szenvedett sérüléseket. Neamtu ellen vizsgálatot indítottak.

— TIFUSZJÁRVÁNY NEMET-ORSZÁGBAN. Berlinből táviratozzák: Anklában heten haltak meg eddig tifusz következtében. A Kelet-tengeri fürdőkben azonban nincsen tifuszveszély.

— Elfogott tolvajnö. Sikerül: fogása volt ma az aradi államrendőrségnek. Egy rendőrszem az uccán felismerte Kovács Mária régen kötözött veszedelmes zsebtolvajt és besurranóit, akit kihallgatása után átadnak az ügyészségnek.

— Könyvtárt jó árban vesz Kerpel.

— Elgázolt gyermek. Romulusz Károly és Nádli József aradi kocsi-sok a mai napon elgázolták Bóra Géza hároméves aradi gyereket. A súlyosan sérült kis fiút a kórházba szállították és a vigyázatlan kocsisok ellen megindították az eljárást.

— Verekedő cigányok az ügyészségen. Kerek község mellett elhuzódó erdőszegben szolgálatot teljesítő csendőrrjárt egy öttagból álló cigánykaraván fegyverlovásokkal megtámadott. Elkeseredett tusa után a bátor csendőroknak sikerült a megsebesült cigányokat ártalmatlanná tenni, akiket a mai napon kísérték át az aradi ügyészség fogházába.

STEINITZER DEZSÓ
ARADON PÉNYKÉPÉSZETI "DÁCIA"
SUL. REG. MÜTERMÉSEN KÁVÉHAZ.
MÁRIA 20. SZ. ZAL SZEMBEN.
Készülnek művészi kiváló fénykép felvételek, nagyméretű és aquarellék. ▼ Legújabbak árak!

— A CSECSEMŐ BORZALMAS HALÁLA. Budapesti táviratozzák: Pécsen ma egy újságpapírba göngyölt és feldarabolt fiúsecsemő holttestet találtak az uccán. A kiszállott rendőri bizottság megállapította, hogy a gyermek a reggel órákban született, azután megfürdették és a fürdés után követték el a bestialis gyilkosságot. A csecsemő karjait és lábait többől vágta le gyilkosa. A rendőrség erélyes nyomozást indított a tettes kézrekerítésére.

— Csőd és bűnvádi feljelentés. Pecicáról jelentik: Zimmermann Izidor pecica—pecskai borkereskedő ellen a napokban az aradi törvényszéknél hitelezői család címén bűnvádi feljelentést tett Robitsék Károly és Társai nagyváradi cég 42.000 lejt kitevő követelése miatt, valamint Bihar és Moskovits cég 60.000 lej erejéig, azonkívül a csőd megindítását is kérték Zimmermann Izidor ellen. A feljelentés után néhány nappal maga Zimmermann is beadványt intézett az aradi törvényszékhez, amelyben csődöt kér maga ellen. A törvényszék ma foglalkozott a feljelentéssel és a két csődkérvénnyel. — A vizsgálat megindítását rendelte el a törvényszék, egyben zár alá vette Zimmermann Izidor pecskai üzletét is.

Könyvtárat jó árban vesz Kerpel.
— A legmegbízhatóbb és legjövődelmesebb tökéletesítés! Dollár és román lej megtakarított készpénzt kihelyezi budapesti bérházakra, gyártelepekre és magyarországi mezőgazdasági nagybirtokokra I. helyű jelzálogbiztosítással évi 30% kamattal mellett Magyarország békebeli legtekintélyesebb, tökélegesebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Jelzálog-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítva: 1906. évben. Szóbeli és írásbeli felvilágosítással szívesen szolgáltat Romániában fennálló bankképviselőink.

— Ágyúcsempészés Bécsben. Bécsből táviratozzák: A bécsi rendőrség érdekes felfedezést tett egy házmeister lakásban. Havelka Ferencnek, a Grubergasse 10. számú ház házmeisterének lakásában már régóta hallották a lakók gyanús sürgőst-forgást és látták, hogy állandóan nagyobb ládákat visznek be a lakásba. A rendőrségnek ez tudomására jutott és ma házkutatást tartottak Havelkánál, ami szenzációs eredménnyel járt. A lakásban 20 ládat találtak, amelyek ágyúalkatrészeket tartalmaztak és különösen sok volt ezek között az ágyúirányzók, amelyek darabja ma 60 millió koronát ér. A lefoglalt ágyúalkatrészek összértéke meghaladja az egymilliárd koronát és azokat fölföldre akarták kicsempészni. Az alkatrészek vagy az arsenalból vagy a kaiserbersdorfi tüzérsegély raktárból származnak és egy Celuzar nevű ember útján kerültek a házmeisterhez. Valószínűnek tartják, hogy egy mérnök keze van a dologban és most ebben az irányban folytatják a nyomozást.

— Fehér & Comp. modern hölgyfodrászata Arad. Pubifej specialista. Vizondulációs pubi frizurák. Henna hajfestés. Modern hajmunkák tamburált választékkal.

Léderer már nem szimulál.

Budapesti táviratozzák: Az Új Nemzedék arról értesül, hogy Léderer Gusztáv semmi esetre sem kap kegyelmet. Az illetékes hatóságok már minden előkészületet megtettek a halálosítélet végrehajtására. Léderer most már felhagyott az örültség szimulálásával és teljesen apatikusan várja sorsának beteljesedését.

Románia nem fizet amerikai adósságot.

A Banca Nationala nem fogadta el az előző meg egyezést.

(Bucuresti, július 18.) Az Egyesült Államokba kiküldendő speciális bizottság vezetője Eftimiu Antonescu lesz. Bratianu Vintila pénzügyminiszter külföldi utja al. Kalmával a szövetséges kormányoknak memorandumot fog át nyújtani, amelyben kifejti a román kormány ismeretes álláspontját. Eszerint Románia mindaddig nem rendezheti adósságait, amíg a volt ellenséges államoktól járó követeléseinek ügye függőben van. Hirt adtuk arról, hogy az amerikai hitelezők kiküldöttjei és a romániai magánadósok nevében a bucuresti kereskedelmi és iparkamara között megállapo-

dás jött létre, amelynek ratifikálását Cerces kamarai elnök meg is ígerte. Az Argus értesülése szerint a Banca Nationala visszautasította az egyezményt, mert az a londoni szerződést vette alapul, amelynek megkötésénél a Banca Nationala kötelezettséget vállalt, hogy a romániai adósoknak négy száz lejes árfolyamon dollárt bocsájt rendelkezésre. A Banca Nationala felfogása szerint a londoni szerződés nem érinti az amerikai adósságokat, ezért az amerikai hitelezők és a kereskedelmi és iparkamara között létrejött megállapodást a maga részéről nem fogadhatja el.

— Szünetel a vizsgálat. Értesítjük az aradi közönséget, hogy folyó hó 20, 21, 22, 23 és 24-én este 9 órától reggel 6 óráig a vizsgálat a csómosások miatt az egész város területén szünetelni fog.

— Két eset Arad erkölcsrajzához. Örjögő morfinisták között. Férfi sorsa a nő... A kisebbségek védelmének problémája szociáldemokrata megvilágításban. Üzletek és szerelmek a táviratok hátulján. Egy híres footballista kalandjai a román határon. Önagysága kimaradt a Matzky-cukrázdából. Arad 2225-ben stb. az „Erdélyi Élet” legújabb számából.

— EGY ÜGYVÉD KALVÁRIAJA. Bucurestiből jelentik: A semmitűzőeknek ma kellett volna tárgyalni Petrescu ügyvédnek felbuzgását, akit a hadbírósa saját útján elkövetett vétségért egy évi fogházra ítelt. A tárgyalás azonban nem volt megtartható, mert a hadbírósa még nem foglalta írásba az ítéletet. Az ügyvéd kamara és az ügyvédszövetség elnöke intervenálni fog a Kormánynál, hogy Petrescut a semmitűzői tárgyalásig szabadlábra helyezze.

Gyomorbélzavaroknál, fölfúvódásnál, fölbőgésnél, étvágytalanságnál 1-2 pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet alaposan kitisztítja az emésztés útjait. Közközhízi jelentésekben olvasunk, hogy a betegek a Ferenc József-vizet nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben.

Védekeznek

a sikkasztással vádolt pénztárnoknál.

Csak papíron van hiány, valójában a pénz megvan.

(Saját tudósítónktól.) Az aradi ügyészség soros vizsgálóbírója előtt S. H. sikkasztó aradi vasuti pénztárnok ügyében ma tovább folytattak a kihallgatásokat, melynek során S. H. ismételtén tagadta a reá rótt büncselekményt és sirva bizonygatta, hogy ez a hiány már az elmúlt év zárszámadásaiban is bennszerepel. A 30.000 lejes hiány szerinte úgy keletkezett, hogy az összeadás alkalmával véletlenül keresztül ugrott egyes számjegyeket, amire azonban csak később jöttek rá s erről, miután a készpénz nem hiányzott, felettes hatóságától írásbeli igazolást is kapott. Ezt a körülményt használta fel most ellene a pénztárvizsgálatot végző ellenőr, aki már régebbtől fogva haragosa az ártatlanságát hangoztató pénztárnoknak.

A kulcslyuk titka.

Különös vád egy budapesti író ellen.

(Budapest, július 18.) Különös ügyben folytatott ma tárgyalást a budapesti büntetőtörvényszék. A múlt év októberében megjelent egy fővárosszerte ismert, szép elvált asszony a rendőrségen és fél jelentést tett K. J. író ellen, hogy az baltával súlyos sérüléseket ejtett rajta. Az író ma vonta felelősségre a bíróság, aki kijelentette, hogy egy ujjal sem nyúlt hozzá, ellenben elkergette magát, mert hiúln lett hozzá. Az író kijelentette, hogy két és fél évvel ezelőtt ismerkedett meg a szép asszonnyal, miatta hagyta el a feleségét, hogy vele közös háztartásra léphessen. Egy napon levelet talált az asszony szekrényében amelyben egy ismert nevű budapesti bankár este hét és nyolc óra között randevura hívja az íródjába az asszonyt. A levelet vizsátette és este hét órakor több barátja társaságában lesbeállott a bankár íródjája előtt. Látták is az után az asszonyt bemenni a bankárhoz, sőt a kulcslyukon is benéztek és olyan helyzetet láttak, amely félre nem érthető. Ezen a napon este több barátja volt hivatalos hozzá vacsorára, kikkel kilenc órakor vacsorához is ültek és reggel négy óráig együtt voltak, amikor kopogtak az ajtón és sárosan, piszkosan hazaérkezett az asszony. Könyörgőni kezdett az íróknak, hogy eressze be és azt mesélte, hogy őt az uccán két ember megtámadta és kirabolta. Az író kijelentette az asszonynak, hogy mindent tud és szakítani akar vele. Könyörgésére annyit megengedett még, hogy reggelig a konyhában aludjon. Az asszony reggel el is távozott. Másnap pedig len hamis vádatat emelve, feljelentést tett az író ellen. Az ügyész szerint, ha beigazolódna is a vádak, akkor is csak vétségéről és nem büntetéről van szó, indítványozta, hogy az ügyet tegyék át a büntetőjárásbíróshoz. A bíróság helyi adotti az ügyész előterjesztésének.

— Országos kerékpár- és motorverseny az aradi „Meteor” Kerékpár Club rendezésében július hó 26-án délután 3 órakor a Str. Teodor Serb (Török Gábor) uccai versenypályán. Jegyek elővételben Vojtek és Weisz drogeriában kaphatók.

— Könyv- és zeneúj. Kerpelnél.

— A Püspök gyógyfürdőbe (Oradea-mare mellett) 100 beteget küld havonként 30 napi kurára a betegsegélyzőpénztár. A Casa Cercuala bucuresti főintézősége szerződést kötött a Püspök-gyógyfürdő igazgatójával, hogy a betegsegélyző kezelése alatt levő betegek közül 100 beteget helyez el, június 15-én küldte ki a betegeket, köztük sok nehéz reumás, köszvényes és csuzos beteget és ischiásban szenvedőt a Püspök-fürdőbe, melynek vize gyógyhatás tekintetében páratlan, levegője pormentes, tiszta erdei levegő, 1000 holdas fenyveserdő.

— Dollár és román lej megtakarított készpénzt magyar mezőgazdánál, a magyar gyáriparban és magyar árukereskedelemben heti 4% kamattal gyümölcsözött Magyarországi békebeli legtekintélyesebb, tökélegesebb és legmegbízhatóbb bankja: a Róth Bank Váltó-Osztálya Budapesten, Vilmos császár-ut 45. Bankpalota. Alapítási év: 1906. Üzleti forgatókéje: 1 millió arany korona.

— Tragikus verseny az autóval. Budapesti táviratozzák: Kispeszen ma súlyos szerencsétlenség történt. Biller Irénnek, az ismert primadonnának a bátyja, Biller József fodrász motorkerékpáron versenyzett egy autóval, amilyen a barátai ültek. Biller József hirtelen lassított, mert kalapja leesett. Miközben a kalapjáért lehajolt, az autó elé kanyarodott, amely elgázolta, úgy, hogy arcan súlyos sérüléseket, testén pedig könnyebb zúzódásokat szenvedett. Állapota súlyos. A kispesti mentők a kórházba szállították.

KÖZGAZDASÁG

Nehézségek az idei cséplés körül.

A cséplőgéptulajdonosok szervezkedése.

Az idei termés még június há-
vában is oly szépnek mutatko-
zott, hogy a gazdák örömmel gon-
doltak az aratásra. Az előző évek
silány termései után végre olyan
esztendő következett, amely a
gazda anyagi helyzetét erősen
megszilárdította.

Alig következett el azonban az
aratás ideje, megindult a bajok
áradata. Legelőször az állandó
esőzés rontotta a jótermés esé-
lyeit. Szakértők véleménye sze-
rint a termés eredményéből átlag
tíz százalékot tett tönkre eddig a
szakadatlan esőzés, ez a kár
egyres vidékeken a tizenöt száza-
lékot is meghaladja. Ha az idő-
járás meg nem változik, a kár
nagyobbodni fog.

Az esőn kívül az aratásnál
igénybe vett idegen munka is
megdrágult. Az aratómunkások
még aránylag kevés többlettel ér-
ték be. Sokkal nagyobb igények-
kel léptek azonban fel a cséplő-
munkások és cséplőgépek, kik-
nek magasabb bérigényeit a csép-
lőgéptulajdonoson keresztül a csép-
lőgéptulajdonosok ugyanis, hogy
a munkások, gépészek és fűtők
fokozottabb munkabérigényeinek
eleget tehessenek, kénytelenek
voltak a cséplési százalékot fel-
emelni s országszerte folyik most
a cséplőgéptulajdonosok szervez-
kedése arra a célra, hogy a rájuk
a munkások részéről feloktrojált
munkabértöbbletet a cséplési szá-
zalek felemelésé utján a terme-
lőkre hárítsák át. Ez a termelési
költségtöbblet végeredményben a
gabonaárak aránylagos megdrá-
gulásában fog fedezetet nyerni.

Egyelőre azonban ez egyszerű
közgazdasági jelenség súlyos hely-
zetet teremtett a vidéken. A csép-
lőgéptulajdonosok magasabb szá-
zalekköveteléseit a termelők el-
lenszenvesen fogadják és sok he-
lyütt, így Zimándon, Pécskán, Uj-
szentannán a kisebb gazdák a
léval való csépléssel akarják ma-
gukat kivonni az általános drágu-
lási folyamat következményei
alól.

A cséplőgéptulajdonosok nem
egyformán szabták meg az idei
cséplési százalékot, hanem körze-
tenként más és más százalékot
állapítottak meg. Így a chisineui

járás egész területén tíz, Pécskán
kilenc, Curticin kilenc, Arad kör-
nyékén, Zimánd, Szentleányfalva
és Fachert községekben kilenc és
fél, Pankotán és környékén tíz,
Kisiratoson tíz, Ujszentannán tíz
százalékba szabták meg a csép-
lési százalékot, amelyen alól az
idén nem csépelhetnek.

A chisineui járás gazdái a ha-
tóság közbenjárását is igénybe
vették már, hogy az ottani csép-
lőgéptulajdonosok magasabb mun-
kabérveteléseit letörjék. A jár-
rás főszolgabirájához fordultak,
hogy állapítsa meg a hatóság a
cséplési százalékot. A főszolgabi-
ró ki is adta az utasítást az elől-
járóságnak, hogy igyekezzenek a
cséplőgéptulajdonosoknál odahat-
ni, hogy járászerte nyolc száza-
lékkal csépeljenek. Amennyiben
erre a cséplőgéptulajdonosok
hajlandók nem volnának, úgy a
községi képviselőtestületek a spe-
kulatortörvény alapján állapítsák
meg nyolc százalékban a cséplési
százalékot.

A cséplőgéptulajdonosok ne-
vében ekkor dr. Ursz János ügy-
véd interveniált az ügyben Geor-
gescu megyei prefektusnál, aki
táviratilag tiltotta meg a főszol-
gabirónak, hogy a munkabérszer-
ződések ügyébe beleavatkozzék s
egyben azt az álláspontját kö-
zölte, hogy amennyiben az érde-
kelt termelők a cséplőgéptulajdo-
nosok szervezkedésében árthat-
ást látnának, úgy forduljanak
panaszukkal a spekulatortörvény ál-
tal kijelölt illetékes bírósághoz.

A spekulatortörvény rendelkezé-
sei azonban a munkabér-szerződé-
sekre nem vonatkoztathatók és
így még mindig kérdéses, hogy
mi lesz az idei csépléssel. A leg-
valószínűbb azonban, hogy a gaz-
dák bele fognak törődni a maga-
sabb cséplési százalékba és a ga-
bonájuk eladásánál igyekeznek
majd az idei termelési költség-
többletet behozni.

A cséplési százalék megállapí-
tására nézve egyébként most foly-
nak a tárgyalások Ologovácon,
Nagylakon, Borosjenőn, Cser-
mőn. A bánáti cséplőgéptulajdo-
nosok pedig holnap tartanak Te-
mesvárótt szervezkedő gyűlést,
amelyen Sipos János szövetségi
főttnkár válaszolja a szervezkedés
célját.

Zürichben 2.50, Párisban 10.25 a lej.

HELYI VALUTAÁRAK. (Ju-
lius 18.) Francia frank 10.50,
svájci frank 40.50, dollár 208, an-
gol font 1010, szokol 6.30, lira
8.20, dinár 3.60, márka 51, osz-
trák schilling 30, magyar korona
335. **Kifizetések:** Páris 10.02, Zü-
rich 40.90, Newyork 210.50, Lon-
don 1025, Prága 6.26, Milanó
7.93, Belgrád 3.72, Berlin 50.75,
Bécs 29.65, Budapest 330.

ZÜRICHI TŐZSDENYITÁS.
(Julius 18.) Berlin 122.62.50, Ams-
terdam 206.70, Newyork 515,
London 2504, Páris 24.25, Milanó
19.65, Prága 15.25, Budapest
0.0072.55, Belgrád 9.05, *Bucuresti*
2.50, Varsó 0.00098.50, Bécs
0.0072.55.

ZÜRICHI TŐZSDEZÁRLAT.
(Julius 18.) Berlin 122.87.50, Ams-
terdam 206.70, Newyork 515,
London 2504, Páris 24.25, Milanó
19.07.50, Prága 15.25, Budapest
0.0072.50, Belgrád 9.05, *Bucu-
rest* 2.50, Varsó 0.00098.50, Bécs
0.0072.55.

BUCURESTI TŐZSDEZÁR-
LAT. (Julius 18.) **Kifizetések:** Pá-
ris 9.88, London 1018, Newyork
209, Milanó 7.75, Zürich 40.60,
Bécs 29.50, Prága 6.20. — **Valu-
ták:** Napoleon 780, aranymárka
50, leva 1.48, török lira 1.12, an-
gol font 1015, francia frank 10.40,
svájci frank 40, lira 7.95, drach-
ma 3.50, dinár 3.60, dollár 208,
lengyel márka 39, osztrák korona
31, magyar korona 300, szokol
6.30.

A MAGYAR NEMZETI BANK
HIVATALOS ÁRFOLYAMA. —
(Julius 18.) Belgrád 1240—1243,
dinár 1220—1242, Berlin márka,
16.870—16.970, *Bucuresti* 341—
343, lej 346—350, Milanó 2625—
2641, lira 2630—2652, Páris frank
3342—3362, Newyork 70.930—
71.410, dollár 70.580—71.410.

— Uj gazdasági lap. Julius ele-
jével hetenként megjelenő szövet-
kezeti lap indult meg „Szövetke-
zés” cím alatt a Hangya-központ
kiadásában. A lap hivatása, hogy
a magyar szövetkezeti mozgalmat
Erdélyben szolgálja, s így az a
csaknem 1000 magyar falusi szö-
vetkezet utján a földművelő nép-
nek lesz gazdasági ujságja.

— Tarifaeszállítás Magyarorszá-
gon. Budapestről táviratozzák: A
magyar államvasutak a gyümölcs-
export elősegítésére a barack szállítási
tarifáját a felére szállította le. A vas-
ut a többi gyümölcsök és a mező-
gazdasági exportcikkék szállítására
is hasonló kedvezményeket szándé-
kozik nyújtani.

— Ötven teherkocsit kap Romá-
nia. Bucurestiből jelentik: A legkö-
zelebbi napokban ötven teherkocsi ér
kezik az országba Románia jöváté-
teli számlája javára.

— Csökken a magyar bankjegy-
forgalom. Budapestről táviratozzák:
A Magyar Nemzeti Bank jegyforgal-
ma a múlt héten újabb 186 milliárd-
dal csökkent.

— Eladott aradi ingatlanok.
Virág Kálmán és neje eladták a
Str. Bolinteanu 4. sz. házat 200000
leiért Topalescu György és neje
nek. — Varjas Imre és neje el-
adták a Str. Ciocarliei 4. sz. házat
200000 leiért Topf Mihály és neje
és Filip Izsóknak. — Özv. Kugel
Sámuelné eladta a Str. Bucur 15.
sz. házból az öt illettő részt 30000
leiért özv. Aufricht Miskánénak.
— Bernstein Emanuel és neje el-
adták a Str. Eminescu 15. sz. ház
felerészét 350000 leiért Földes
Gézánénak. — Reich Gyula aján-
dékba adta a Calea Saguna 102.
sz. házból az öt illettő tele részt
neje: Schwartz Bertának. — Bá-
lint Kálmán és neje eladták a Str.
Capitan Ignat 73. sz. házat 190000
leiért Berecz Gábornak. — Tirlea
Miklós és neje eladták a Str.
Budai Deleanu 4. sz. házat 180000
leiért Kirhnejzek Andrásnének.
— Waszits József és neje eladták
a Str. Ioan Kalvin 36-32. sz. há-
zat 275000 leiért Bondár Bila és
nejének. — Péterfy Pál és neje
eladták a Str. Simion Bálint 10/4.
sz. házat 300000 leiért Barbus
Juliánának. — Schwartz Jenő és
neje eladták a Str. Porumbaru 3.
sz. házat 625000 leiért Tulici Fe-
renc és nejének. — Mencer
Adolf és neje eladták a Str. Bu-
cur 18. sz. házat 2,200000 leiért
Bing Hugó és Dr. Hajdu Frigyes-
nek. — Ifj. Ottrubay Károly és
tulajdonostársai eladták a Bule-
vardul Regele Ferdinand 50. sz.
házat 1,100000 leiért Pollák Lajos
és nejének. — Sütő Istvánné és
tulajdonostársai eladták a Str.
Dorobantilor 34. sz. házat 155000
leiért Jahoda Béla és nejének. —
Szélpál István és neje eladták a
Str. Glig. Alexandrescu 25. sz.
házat 360000 leiért Kramer Má-
tyásnak.

Olasz repülők tragédiája.

R ó m á b ó l táviratozzák:
Como mellett két olasz katonai
repülő szülei és számos néző
jelenlétében, különböző bravuro-
kat mutattak be. Közben nekire-
pültek egy háztetőnek és mind a
ketten lezuhantak. A pilóták
meghaltak, két utasuk pedig su-
lyos sérüléseket szenvedett.

GONDOLJA MEG ÖN

vajjon a „valódi Franck a kávédarálóval” tudna-e
mindenütt oly könnyen tért hódítani, ha minőségét
a háziasszonyok már rég fel nem ismerték volna?

A táplálkozás nagy reformja.

A Bicsérdyizmusról már túlhaladott álláspont.

Akármit is mondanak a konzervatívok, századunk ma már a rohanás kora. Az eszmék alig egy-két hónapig bírják ki az iramot, azután letörnek, kifulladásnak, elfáradnak, tárgytalanná válnak, avultak lesznek, elvesztik aktualitásukat. A Bicsérdyizmust is elérte a végzet, már túlhaladott álláspont, újabb és megint újabb táplálkozási metódusokat ajánlanak a szenvedő emberiségnek. Azután a Bicsérdy által kilátásba helyezett 7-800 év is kevés. Ugyan mit is lehet ilyen kevés idő alatt az életben csinálni. Mire az ember hozzákezdene valaméhez, már azon veszi észre, hogy letelt az a rövid nyolcszáz év, és itt kell hagynia a földet. Az újabb magántudósok már csak mosolyognak a Bicsérdy hídegkoszt-teóriáján és elismerik, hogy a „Mester” a maga idejében tehetséges kezdő volt, de az idő azóta alaposan rácsáfolt. Azoknak, akik szeretik az életüket és akik mindenkitől akarnak elmé, figyelmükbe ajánljuk az alább következő kitünően bevált és természettudományos alapon álló módszereket:

Reggeli egy korty víz, utána negyven kilométeres séta, mindkét kézben 75 kilós vassúlyzókkal, a lábakra egy-egy malomkő nehezítendő. Ebéd egy szem mogyoró, utána hatvan kilométeres gyalogséta, mindkét kézben egy-egy kisebb filozófiai könyvtár, amikből felváltva kell olvasni. Vacsora egy korty víz, utána birkózás Európa, Amerika, Ázsia, Afrika és Ausztrália bajnokaival, egészen reggel hat óráig. Akkor reggelire ismét egy korty víz és csakugy mint előző napon, ilyen életmód mellett mindenki részére biztosítva jóltálas mellett 2000 éves élet.

Másik recept: Reggeltől el kell felejtetni, helyette jeges vízbe ülni és mozdulatlanul keil benne maradni egészen délután. Ebédre 10 deka fekete fűtiet enni, mert a föld-ugyebár mindnyájunk szülőanyja és táplálója, tehát önmagától értendő, hogy az embert is táplálja. Utána estig jeges vízbe ülni és mozdulatlanul benne maradni estig. Vacsora öt deka 16 fekete föld, utána jeges vízbe ülni és ott maradni egész éjszakán át reggelig. Másnap folytatni ugyanezt a kúrát. Mindenki, aki felszaporítványnak, hívőnek és követőnek és lefizeti a 100 lej tagsági díjat, okvetlenül és holtbiztosan él, 4000 évig. Tévedés kizárva. Időelőtti meghalás esetén a 100 lejt elküldik a másvilágra.

Még radikálisabb kúra a következő: Reggeltől egy köbméter friss levegő, utána világkörű ultra indulni gyalog. Ebéd két köbméter levegő és a gyalogot folytatandó. Vacsora: ismét egy köbméter levegő, utána folytatódik a gyalogséta egész éjjel. A kúra lelkiismeretes betartása mellett mindenki részére biztosítva van 8000 év — a másvilágon. (kár.)

MOZI

xx Az aradi Marosparti nyári mozgószínházban ma, vasárnap „Gyimesi vadvirág” 5 felvonásos népszínmű, egy legújabb párisi divatrevü és „Chaplin mint betegápoló” kerül bemutatásra. Kezdeté pont háromnegyed 10 órakor.

Colibri, az ueca leánya, keddig marad az aradi Apolló műsorán. A főszerepeket Ossi Oswald és Brunó Kastner nagy grandiozitással táj-

LEGUIA BB

Japán misszió Romániában.

(Bucuresti.) Julius 27-én egy japán katonai misszió érkezik Bucurestibe Agatta tábornok vezetésével. A japánok megígérik Románia összes katonai intézményeit. A japán misszió vezetője volt beosztva Károly trónörökös mellé kíséretnek japáni utja alatt.

Anglia gyarmatai nem írják alá a genfi jegyzőkönyvet.

Londonból táviratozzák: Az angol gyarmati parlamentek megtagadták a genfi jegyzőkönyv aláírását. A visszautasítást azal indokolják, hogy a Népszövetség még kiegészítésre szorul, mert Németország, az Egyesült Államok és Oroszország nélkül nem dolgozhat, hanem mindinkább politikai szövetséggé válik.

Határincidens a román-orsz határon.

(Bucuresti.) Tegnap éjszaka súlyosabb kimenetelű incidens történt a román és orosz határőrök között a Dnyeszter mellett. A román határőrök egy asszonyt vettek észre, amint egy csomagokkal telt bárkán igyekezett a román partot megközelíteni. Miután többszöri figyelmeztetésre sem állt meg, határőreink több lövést adtak le a osónakra. Erre az orosz határőrök segítség helyett viszonosták a tüzelést. A rövid tűzharc során egy román határőr meghalt és többen súlyosan megsebesültek. A határincidens a legközelebb összeülő román-orosz vegyes bizottság fogja megvizsgálni.

szák meg. Az előadások 5, 7 és fél 10-kor kezdődnek.

Hétfőig vetíti az Uránia az „Ideális férfi” című kalandorfilmet. Robert Warwickel, az a kitűnő filmstar legújabb filmjében jelenetből-jelenetre fordultatás újszerű. Az előadások vasárnap fél 5, 6, fél 8 és 9 órakor, hétfőn pedig 6, fél 8 és 9 órakor kezdődnek.

Jön! Messalina, mindenki szívtörő, szenzációs, gyönyörű kiállítású film az aradi Apollóban. Messalina férjét, Claudius konzult Caligula császár megöletése után a néppel császárrá kiáltatja. Messalina életében először szerelmes lesz egyik rabszolgájába, aki viszont Eglo nevű rabszolgájába szerelmes. Claudius rájön felesége hűtlenségére és elküldi neki a hagyományos tört. amellyel Messalina véget vet életének. A szenzációs filmet a Quo Vadis? világhírű rendezője Emerico Guazzoni rendezte.

xx Az aradi Marosparti nyári mozgószínházban hétfőn, kedden és szerdán: „Az erdő mélyén” 6 felvonásos „Griffith”-film. James G. Holland regénye nyomán kerül bemutatásra. A főszerepeket Will Rogers, Irene Rich és Jim Rogers. Kezdeté pont háromnegyed 10 órakor.

STERNESZTON

Madalainé imádója. Mindenesetre át-érezzük helyzetét és különösnek tartjuk, hogy „ő” előbbi izenetüktől riadt volna meg. Hiszen a „gyávaság” ebben az esetben az egyedüli kétségtelen bizonyítéka igaz szerelmével. Talán ön követett el valami olyas dolgot, amitől imádottja érzékeny természete megbántódott? Ezt annál is inkább feltételezzük, mivel ön ezt tudatlanul is elkövetette, tekintve mérhetetlen imádatát iránta. Az ilyen fiatal leányok lelki ősz szelétel minden csekély eltérést komolyan vesz, különösen pedig akkor, mikor tudott rajongásról van szó. Elhisszük, hogy ön mélyszégyen nagy és a mai realia világban igazán imponáns szerelemmel szereti. De viszont lehetetlennek találjuk, hogy ezt valamilyen formában értésére ne adhatná. Kísérletje meg egy őszinte levélbeli gyónással kísérni, ő valószínűleg megéri a sorok közé fojtott szenvedést és minden következmény vagy ráfogás nélkül válaszolhat is önnek. Mert ha ő is szereti, őnt, ezt a lépését fejtélenül megbocsátja önnek. Ilyen szerelmet soha nem dobna el ma guktól a nők. Előbbi helyről való következetes elmaradásainak okáról pedig igyekezzék pontos értesítéseket szerezni s csak aztán írjon, ha — a kapott felvilágosítás után — még érdemesnek

tartja. — N. O. Arad. Ülévelet mindenki kaphat, aki az alábbi okmányoknak birtokában van. Szerezzen be a pócsár-mesteri hivataltól állampolgársági igazolványt, az állami és városi adóhivataltól adóbizonyítványt, az államrendőrségtől erkölcsi bizonyítványt, a törvényszéktől büntetlenségi bizonyítványt, és ezeket az okmányokat két fényképpel, egy az aradi államrendőrséghez címzett és az állambiztonsági hivatalnál láttamozott kérvény kapcsán nyújtsa be az aradi központi államrendőrség utlevél-kiadók-osztályánál. Amennyiben kiskorú, árva és gyámi felügyelet alatt áll, úgy gyámi beleegyezésre is szükség van. Ha gyámi is ezt megtagadná, forduljon panasszal a gyámhatósághoz, ahol felvilágosítást nyújtanak további teendőire vonatkozólag. — Egy pályaválasztó, Pancota. Azt írja, hogy hosszú ideig faun tartózkodott, három évig hivatalt viselt, érettségije van. Ön szerint tehát minden kvalifikáció ahhoz, hogy — újságíró legyen. Téved, ha azt hiszi, hogy a jó falusi levegő, a bevonuló tehéncordák magába szitt pora elegendő az újságírás „könyvnyü” mesterségéhez. Ide elsősorban is tehetség kell, függetlenül a falusi tartózkodástól, a kettős könyvtelitől és a maturától. A legjobbakat sem találjuk ennek még a nyomát sem kilenc-soros, naiv módon megfogalmazott leveleiben. Ellenben találunk két helyesírást hibát leveleiben s ezzel már meg is bukkott az újságírófelvétel vizsgán. De ha egyszer mégis tehetséget fedezne fel ön magában, akkor is tanácsoljuk, hogy inkább milliomos legyen, mert a gazdag újságíró ritkább a fehér hollónál és akkor is lelkiismereti kérdést csinálunk abból, hogy kirobbant tehetségével erre a rögzös pályára csábítsuk. — S. G. H. J. Arad. A napokban tartották meg általános igazalom közepette a szatmári Kósaféle házorszólást. Dr. Pogácsás közlegző huzta ki a számokat, először a száz kisebb nyerceményt, majd a ház következő. A házat a 752. számú sorsjegyre nyerte meg és ez a sorsjegyre visszamaradtok között volt, amelyeket a kisorsolt ház tulajdonosa nem tudott értékesíteni. Így a ház szerencsés nyercéje maga Kósa a ház eddigi tulajdonosa lett.

Felelős szerkesztő:

RÉTHY JÓZSEF,

Cenzurat: Prefectura Judetului.

UNIO
szállítási
vállalat
Aradi gyűjtőhelye
Weisz és Haász-nál
Arad, Str. Romanului 6.
Telefon: Arad 8-13.
Timișoara 6-51.
Naponta kocsis- és autójárat
Pontos és előzékeny kiszolgálás
UNIO

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

Minden gyógyszerár, drogeria illatszertár árusít **Höfer** hintőport, krémet, szappant.

SAKKA

Rovatvezető: Dr. Janny Géza.
87. SPANYOL JÁTSZMA.

Játszották a Neue Freie Presse levelezési versenyén 1924-5-ben.

Világos: Kiesel Márton (Ingolstadt). Sötét: Ábrahám Jenő (Arad.)

1. e2-e4, e7-e5. 2. Hg1-f3, Hb8-c6. 3. Ff1-b5, a7-a6. 4. Fb5xc6, d7xc6. 5. d2-d4, e5xd4. 6. Vd1xd4, Vd8xd4. 7. Hf3xd4, c6-c5. 8. Hd4-e2, Fc8-d7. 9. Hb1-c3, 0-0-0. 10. Fc1-f4, Fd7-e5. 11. Ba1-d1, Bd8xd1+. 12. Ke1xd1, f7-f6. 13. He2-g3, g7-g6. 14. Kd1-e2, Ff8-d6. 15. Ff4xd6, c7xc6. 16. Bh1-d1, Kc8-c7. 17. Hc3-d5+. 18. Fe6xd5. 19. Bd1xd5, Hg8-e7. 20. Bd5-d3. (Jobb volt Bd2), Bh8-e8. 21. Ke2-f3? (Kd1 kielégítő volt), He7-c6. 22. Bd3-d2 (Bc3 se segít Hd4+, és következő b7-b5 miatt) Hc6-e5+. 23. Kf3-f4, He5-c4. 24. Bd2-e2, Hc4xb2. 25. Hg3-f1, d6-d5. 26. e4-e5?, Hb2-c4. Világos feladja.

28. FELADVÁNY.

Bildhauer Alfréd (Arad.)

Világos: Kf6; Fc1; gyalogok: a5, h4. Sötét: Kd7; gyalogok: b3, d4, e6. Világos húz és döntetlent ér el.

MEGFEJTÉSEK.

A 26. (Lagard) feladvány megfejtése:
1. Hf8-d7, Bb6-g6+. 2. Kg4-f5, Fe1-g3. 3. Hd7-e5+, Fc5xc6. 4. b7-b8 V, Fe5xb8.

Patt.

A 27. (Düben) feladvány megfejtése
1. Fg2-h3.

NYILTÉR.

E rovat alatt közlöttekért nem vállalunk felelősséget.

ÓVÁS.

Fiamnak, ifj. Maár Sándornak, aki 19 éves, senki ne hitelezzen, mert érte semmiféle felelősséget nem vállalok és azokat nem fizetem ki.

Maár Sándor,

15179 „Nóra” kefégyár igazgatója.

Beiratás.

Az aradi állami polgári leányiskola román és magyar tagozatán a mai naptól kezdve előjegyzéseket eszközölünk. Helyiség: Arad, Str. Baritiu 18. (volt Hasszinger-uccai elemi iskola.) 4019

ÉRTESÍTÉS!

Van szerencsénk igen tisztelt megrendelőinkkel tudatni, hogy külön álló női szabó üzemiinket felosztva a mai napon társultunk és **Illyés és Bakács-cég** alatt Arad, Strada Eminescu 6. szám alatt (volt Frank-féle cukrászda) egy modern női szabó divattermet nyitottunk. Teljes tisztelettel: **Illyés István és Bakács Miksa** női szabók. 1025

MINISEN

villanyos megálló közelében 8 holdas szőlő, idei termésrel, kolnával, felszereléssel 220.000 lejért eladó. Cim: „Fortuna” (Wallinger) irodában, Arad, Str. Consistorial (Batthyáay-u.) 31.

14 napos vásár Aradon az ORIENT

divatáruházban

STRADA ALEXANDRI (Salac-ucca sarok.)

Az összes visszamaradt nyári kolmát mályen leszállított árban lesznek árusítva:

1 Mtr. Francia mosó delen	39.-
1 „ 100 cm. sz. Eponge	85.-
1 „ 110 cm. sz. Eponge	95.-
1 „ 90 cm. sz. kelengye vászon	39.-
1 „ Batist chiffon ...	42.-
1 „ Sima angol zefir ...	45.-
1 „ Tiszta cérna angol zefir	48.-
1 „ 150 cm. sz. covercot	210.-
1 „ 100 cm. sz. selyem marocain	198.-
Mintás marocainok gyönyörű színekben ...	85.-
1 Mtr. 100 cm. sz. esikos nyerselyem ...	175.-
1 „ Tiszta fehér nyerselyem	110.-
1 darab paplan, nyári takaró	320.-

Crepe de chinek, Kalap velour, chiffonok, Marocainok, valódi angol férfi- és női szövetek óriási választékban és 4050

mályen leszállított árban!!

A

fűszerkereskedő
urak szives figyelmébe!

Vásárolja csak a „NEO” védjegyű
mézlégýfogót,

melynek tulajdonsága, hogy kiváló ragadó és fogóképes és olyan anyagokkal van preparálva, a melyekkel a legyeket gyorsan magához esalja.

Csak a „NEO” légyfogóval tudunk a legyek ellen hathatóan védekezni!

Nagybani elárusítók:
POLLAK József Arad, DARVAS Vilmos Arad, „Coloniale” Frajli Stalos Arad, Str. Consistorial KOLB és PATZER Aradul-Nou.

Arad, Str. Gheorghe Popa

(volt Ferdinánd-uccában) háromlakásos modern ház, azonnal átvehető 4 parkettás szoba, elő, fürdő, cselédszobás lakással, 1.500.000 lejért eladó. Megbízott 16097 Uranyl-iroda, Arad, Köpostával szembe.

CONTINENTAL

kereskedelmi vállalat, ált. ügynőkségi, bizományi iroda (Arad, Piata Avram Iancu No. 17.) hirdetései:

- A STR. DOAMNA BALASSA (Purty Lajosné-ucca) közelében egy ház kerettel eladó.
- A CALBA SAGUNA (Varjassy Lajos-ucca) közelében kiadó lesz 3 szoba, előszoba, fürdőszobából álló lakás.
- A CALBA RADNEI (Radnai-uton), vagy Str. Teodor Serb (Török Gábor), vagy Str. Nic. Grigorescu (Munkácsy-uccában) keresek házat 2 szoba, fürdőszobával 200.000 leig.
- KERESEK 2 szoba, előszoba, fürdőszobából álló lakást Piata Avram Iancu (Szabadság-tér) közelében Str. Moise Nicoara (Petőfi-ucca), vagy Str. George Lazar (Simonyi) uccában. Évi bérül fizetek 20.000 leit.
- KÉT SZOBÁS lakás a Piata A. Iancu (Szabadság-tér) közelében helysége nélkül kiadó.
- A STR. Dr. RATIU (Sariot Domokos-uccában) 1 szobás, konyhás lakás butorral átadó.
- VARRODÁNAK alkalmas helyiséget keresek Piata A. Iancu (Szabadság-téren) a főtéren egész a Str. Horia (Széchenyi-uccáig)
- HAZ ELADÁS. A Str. Gen. Coanda (Borona-ucca) közelében egy ház eladó üzletelhelyiséggel, italmérés is van. BEMÁROSBAN keresek vételre, egy házat 500.000 lej értékig.
- Ajánlatok és megkeresések a Continental Kereskedelmi Vállalathoz intézendők. 3776

Frappáns batázu araszépitő

és finomító a Földes Margit és Madeline creme. Előbbi nappal, utóbbi éjjeli használatra. Elküldtetnek pár nap alatt szepült máj foltokat bőrkülfületeket rázókat redőket. Margit szappan pompás illatú, kitűnően habzó, ingmentes, ártalmatlan araszépitő szappan. Kapható mindenhol. Főraktár:

Héhs Vilmos Arad
Strada Brancovici (Lázár Vilmos ucca.)

Gyermekkoscsik

legfinomabb kivitelben legolcsóbban kaphatók. Mindennemű gyermekkoscsi javítások. 3328

Gyermekkoscsi üzem

Arad, Str. Simeon Balnt 19. (Dessowffy-u.) Str. Mărăsesti (Kossuth-ucca sarok.)

Eladó

Földbirtokok, bér- és magánházak.

Temesmegyében 850 kat. hold épületekkel, holdanként huszonegyezer lej, 380 kat. hold felszereléssel, épületekkel, holdanként tizenkétezer lej, 150 kat. hold épületekkel holdanként harmincezer lej, 400 kat. hold felszereléssel, épületekkel holdanként huszonegyezer lej, 100 kat. hold épületekkel, felszereléssel holdanként huszonegyezer lej, Aradmegyében 80 kat. hold épületekkel, holdanként huszonegyezer lej, 60 kat. hold épületekkel, holdanként harmincezer lej, több kisebb birtok előjegyezve. Aradon egyemeletes bérház, évi jövedelme ötszázezer lej, ára hárommillió ötszázezer lej, kétemeletes bérház, modern épület, ára kétmillió lej, több magán ház négyszázezer lejtől bizsg egymillió leig, átadható lakásokkal. Ertekezhetni megbízottal Aradon, Str. Ghiba Birta 38. (Varjassy József-u.) 4088

MENTOSZEKRÉNYT

cséplőgépek, tűzmekek, mthelyek részére legolcsóbban szállít **VOJTEK ÉS WEISZ** 8951 DROGERIA ARAD. Cégtelephely: Ladislau Ordelt.

L'ami de la femme!!!

CH. DUPRÉ

EAU DE COLOGNE
POUDRE
SAVON
CREME

Parfumerie d'Orléans

Alkalmi vétel!

Pénzszekrény 3-as, Írógép, Íróasztal, Előszoba fogas, Hálószoba, Ebédlő berendezés, Ingóra, Pütsch diván, Zongora, Olaj festmények hírneves festőktől.

Carol Garai
magazin de mobilé Arad, Str. G. Lazar No 6.

Nyaraló és fürdőző

előfizetőink figyelmébe!

Tessék kivágni és levelezőlapra feiragasztva beküldeni:

Az Aradi Közlöny

kiadóhivatalának
Arad,
Acsev. palota.
Kérem az Aradi Közlönyt, mely eddig _____ címre járt, ezentúl a következő címre küldeni: _____

Név: _____

(Reklamációk elkerülése miatt kérjük egy a nevet, amit a helyiséget olvashatóan írni. A kiadóhivatal.)

Nem bánja meg, ha felkeresi Aradon a Strada Brancovici 14. (Lázár V. uccában) lévő csinosan berendezett „Porter-büffét”. Izletos hideg ételek. Frissen osajolt sör. Kiváló italok kaphatók pontos kiszolgálás mellett.

Utlevélvizumozás
M e g b i z á s o k

Olesó! Gyors! Pontos! Naponta határindítás! **Kunstler-vizum iroda**
(Dacia szállóval szemben). Arad, Bul. Reg. Maria 22. Telefon szám: 659.

PICHLER papírüzlet.
LÖBL hírlapiroda.
Weinberger cipőüzlet.

Az aradi „Vadember vendéglő” kerthelyiségekben ma, vasárnap este katonazene hangversenyez.

Hajfonatok, hajrészek, parókák legolcsóbban: FISCHER-nél, Arad, Modern hajmunka vállalkozás Str. Unirei (Fabian-u.) 11.

Földbirtokot keresők figyelmébe!

30 kat. hold legjobb termő tanyás birtok Aradon a vasúti állomás közelében. — 100 kat. hold legjobb termő uris birtok Lugos várostól 25 pernyi távolságra műút mellett, kőből épült lakóházzal, gazdasági épületekkel 25.000 lejért kat. holdanként eladó.

Kizárólagos megbízott **Haász-iroda** Arad, Strada Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12.

Feltűnő alkalmi házvétel!

Str. Mărăcești (volt Kossuth-uccában) üzletes bérház, elfoglalható üzlethelyiséggel és 3 szobás lakással, iparműhelyvel, olcsón 520 ezer lejért eladó. Kizárólagos megbízott: **Haász-iroda** Arad, Str. Eminescu (v. Deák Ferenc-u.) 12. szám. 16557

Ministerul Agriculturii și Domeniilor Direcțiunea Viticulturii
Pepiniere Ceala.

No. 1601/1925.

PUBLICATIUNE.

Se aduce la cunostinta generala ca in ziua de 1 Aug. a. e. orele 12 a. m. se va tine licitatie publica cu oferte inchise si sigilate atat la cancelarie Pepinierei Ceala cât si in localul Ministeriului (Direcțiunei Viticulturii) pentru vânzarea de mere, pere si prune ce se vor recolta in toamna curenta la Pepiniere Ceala sau Arad.

Fructele se vand așa cum se gasesc astazi pe pomi sa se estimeaza astfel:

- Circa 2200 Kgr. mere,
- „ 37000 „ prune bistrite,
- „ 1100 „ prune o-agen,
- „ 3700 „ prune ringloate
- „ 70 „ prune verzi marunte.

Licitatia se tine in conformitate cu art. 73-81. din Regulamentul de Contabilitate in acsia ce priveste licitatiunile.

Ofertele se vor face pe cantitate globala așa cum se gasesc fructele astazi pe pomi. Odată cu oferta licitatorul va depune o garantie de 10%, din suma oferita. Adjudicatorul este obligat ca imediat ce primeste instiintare ca i s-a aprobat oferta sa depune la Minister sau la cancelaria Pepinierei respective 50% din pretul total de vânzare. Deasemenea imediat dupa aprobarea ofertei adjudicatorul ca lua in primire pomii cu fructele cumparate si pune paznic pentru paza lor, cunoscând ca Ministerul nu mai are nici o raspundere asupra eventualelor pagube ce ar surveni ulterior datei de aprobare ofertei.

Seful pepinierei:
V. LORANT.
Inspector agronom.

HAÁSZ évek óta fennálló irodája Arad, Str. Eminescu (volt Deák F.-ucca) 12.

megvételre ajánl bér, magán, üzlet, kezes házakat, mind elfoglalható 3-6 szobás lakásokkal, földbirtokokat, mű- és gőzmalomokat, szőlőket a hegyalján, bankkölesönöket közvetít legelőnyösebb feltételekkel.
Eladó házilag ingatlan díjmentesen előjegyez.

Saját érdekében próbálja meg a „**Corvin**” tej- és tejtermékeit. Lapteria „**CORVIN**” tejesarnok Arad, Str. M. Corvin 1. (Hunyadi-ucca.)

Vendéglő az állomás töszomszédságában felszereléssel, 2 szobás lakással, kitűnő forgalommal 160.000 lejért; — külvárosi vendéglő országot mentén 4 helyiséggel, jó felszereléssel, lakással 120.000 lejért; — vidéki vendéglő központban, állomástól néhány perenyire, felszereléssel, kuglizzóval, lakással 140.000 lejért zianu. Kizárólagos megbízott György Mures-irodája Arad, Strada Unirei (Fabian Gábor-ucca.)

„SYRACUSE”

amerikai csapágyfém az összes ipari üzemek részére a legalkalmasabb és legolcsóbb compositió. — Állandó raktár.
Fényes Kálmán mérnök Arad, Bulevardul Carol No. 37.

KONYHA-

előszoba-, hátszoba-, leány-szoba berendezések csinos kivitelben olcsón vehetők:
CZIRKAL butorüzletében, Arad, Bul. Reg. Ferdinand (Boros Béni-tér) 37

Kétszobás

lakás egy magánházban a Mosótry telepen, nagy udvar és kerttel, több évi szerződéssel átadó. 16097
Urad-iroda Arad, főpostával szemben.

Pancotán

a butorgyárral szemben levő újonnan épült 5 szobás, fürdőszobás stb. helyiségből álló ház, ami üzletnek igen alkalmas, eladó. 3920
Bővebbet: NÉCZINNÉL.

Kisebb nagyobb házhelyek a Str. Fabrica 27., 29.-sz. (régiszám 7) alatt eladók. Bővebbet: Kalász János börtönzetében, Arad, Piata Avram Iancu No. 3. 8500

Berliner Hausverwaltung
übernimmt, nach langjähriger Erfahrung in Miet-, Kypothek- und Haussteuerangelegenheiten,
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN W. 50. Augsburgerstr. 53. Tel. Stampplatz 707
Nähere Auskunft in der Administration des „Aradi Közlöny”

Berlini házak kezelését
elvállalja házhér-, ingatlan-, jelzálog-, kölcsön- és házadóügyekben sok évi tapasztalat alapján
Dr. Erwin Rawicz,
BERLIN W. 50. Augsburgerstr. 53. Tel. Stampplatz 707
Közlelebbi felvilágosítással az „Aradi Közlöny” kiadóhivatala szolgál

Legujabb típusu Fordson tractorok

Ford személy és teherautóművekből azonnal szállításra eredeti gyári áron és ollyós fizetési feltételek mellett kaphatók az aradi kizárólagos képviselőnél az **Intreprindere de Masini si Automobile** ARAD, Str. Alexandri 6. Telefon: 112. Állandó nagy alkatrészraktár, szakszerűen berendezett javító-műhely FORD és FORDSONOK részére.

Illits BRISTOL-szálló

BUDAPEST.
Dunaparton, minden elképzelhető kényelemmel. Elsőrangú Duna-étterem és polgári étterem. Kitűnő konyha. Kávéház. Mérsékelt árak.

A belvárosban

irodának alkalmas ögyzobás helyisége telefonnal bérebeadó.
Értakezoi: **Haász-iroda**, Arad, Str. Eminescu (Deák Ferenc-u.) 12. 16559

Butor-üzlet

megszüntetés miatt butorok jutányos árban, részletfizetésre is beszerezhetők:
Garai Károlynál,
Arad, Str. Gheorghe Lazar 5.
(-) Uránia mozi mellett. (-) 8565

Gyermekek

melé ajánlkosik szolki vidéki leány. Esetleg kisebb családhoz mindenesnek. (-) Cize
1025 „Fortuna” (Wallinger) Irodában, Arad, Str. Consistorialul (Batthyány-ucca) 31. szám.

Arad környéki nagyobb gazdaság

intelligens románul jól beszélő nőtlen fiatal gazdasági irnckot keres
mielebbi belépésre. — Ajánlatokat „Lőrekvő” jelleg alatt Rudolf Mosse Arad továbbít.

A biharmegyei esorhel

— Eternit gyár —
Meteor
Asbest táblái
a legtartósabbak. A tetőt nem szükséges gondozni és javítani. Jobb és olcsóbb, mint a bádognál készült. — Kapható a **FERARIA S.-A. CLUJ** (Kolozsvár) Calea Victoriei 29. Telefon 4-40., 347.

Tüzifa

waggontételben legolcsóbb árban beszerezhető
Klein és Weiner
fakereskedőknél ARAD, Str. Nic. Grigorescu 3-4 (volt Munkácsy-u.) Timisoara, Bul. Carol 19. (v. Hunyadi-u.) Toloson: Arad 5-31., Timisoara 21-22.

Ujságmakulatura

5 kgr.-cs csomagokban — kapható a kiadóhivatalban

